

De hondententoonstelling te Amsterdam. — Duitsland en Nieuw Guinea. — Z. K. H. Prins Hendrik in Spanje. — Het afscheid van Beppie de Vries. — Muziek. — Fraaie platen.

No. 38 (12)
11e Jaargang
19 Maart
1924.

PER NUMMER
20 CENT.
VOOR WEEK
ABONNÉ'S
17½ CENT

Panorama

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS MAATSCHAPPIJ LEIDEN

PRIJS
PER
KWARTAAL
f 2.25
FRANCO
PER POST
f 2.50

De Korfbalwedstrijd D. T. V.-Advendo

Zondag 11. had te Amsterdam de ontmoeting plaats tusschen D. T. V. en Advendo. — Door een 10—0 overwinning te behalen op Advendo, verwierf D. T. V. definitief het afdelingskampioenschap der Westelijke eerste klasse. Wij geven van dezen interessanten wedstrijd hierboven, links: Het 12-tal van D. T. V. Rechts: Een spannend spelmoment.

Een drietal interessante momenten uit den wedstrijd.

DE ONTWIKKELING VAN HET OOSTELIJKST OOST-INDIË: NIEUW-GUINEA

Het beleid, door Nederland tegenover zijn koloniaal gebied buiten Java gevolgd na de teruggave der bezittingen in 1815, munt niet uit door vastheid van lijn. Graaf Van den Bosch, die het Cultuurstelsel op Java invoerde, gaf voor het overige slechts aandacht aan Sumatra; beschouwde de andere eilanden buiten Java als financiële „lastposten." In 1841 kwam men zelfs op deze belangstelling voor Sumatra terug; enkele jaren later daarentegen, toen de ondernemende Engelsman James Brooke zich op een deel van Borneo had gevestigd, achtte men het gewenscht de Nederlandsche rechtstitels op deelen van den Archipel te versterken, en bemoeide men zich weer meer met de z.g. Buitengewesten.

Nederlandsch gedeelte een oppervlakte van ongeveer 380.000 K.M.²; het is dus ongeveer 24 maal zoo groot als Nederland, maar voor het bevolkingscijfer ontbreekt elk afdoende gegeven. Nieuw-Guinea, oudtijds „Nova-Guinea" geheeten, is ontdekt door den Spanjaard Ortiz de Retes, die in 1545 den naam van Nieuw-Guinea aan de Noordkust van het eiland schonk, omdat hij door de Papoea's, met hun donkere huidskleur en gekroesde haren aan Afrika werd herinnerd en aan datzelfde Guinea, waaraan een bekende Amsterdamsche straat nog herinnert en hetwelk eerst in 1872 door ons aan Engeland werd afgestaan. De ondernemende Hollandsche zeevaarders van de zeventiende en achttiende eeuw zijn slechts enkele malen in Nieuw-Guinea of aan zijn kusten geweest; de Schouten-, Haarlem-, der Schellingh- en andere eilanden herinneren aan deze tochten evenals de Geelvinkbaai, genaamd naar het vaartuig, waarop Weyland haar in 1705 doorkruiste. Eerst in 1828 werd het Westelijk deel van het eiland door Nederland in bezit genomen; toen werd ook een etablissement opgericht te Lobo in de Tritonbaai aan de Zuidkust, hetwelk echter acht jaren later weer werd opgeheven. De eenige aanraking met de bevolking bestond uit reizen, ondernomen door ambtenaren met oorlogsschepen, in slagvertoon en in het plaatsen van in den regel gerespecteerde wapenborden op verschillende punten. Een posthouder, die in 1892 aan de Zuidkust werd geplaatst, werd reeds het volgend jaar weer teruggenomen. Van 1898 af werd evenwel een geregeld bestuur ingevoerd; een controleur ter Noord- en een ter West- en Zuidkust werden er geplaatst. Daarna werden West- en Zuid-Nieuw-Guinea bij andere residenties ingedeeld, terwijl in 1920 van geheel Nieuw-Guinea een afzonderlijke residentie werd gemaakt, die evenwel na het schokkend overlijden van den Heer Lulofs, die in de toekomst van Nieuw-Guinea zoo groot vertrouwen had, kortgeleden weer werd opgeheven.

En nu zal dat gebied, gelijk de berichten uit den laatsten tijd het leeren, worden ontgonnen. Immers, Hertog Adolf van Mecklenburg, de oudere broeder van Prins Hendrik, heeft zijn reis naar Indië tot heel wat meer en beter benut dan tot het jagen in den Zuid-Preanger. Hij heeft een studiereis naar Nieuw-Guinea ondernomen, het gebied van verschillende zijden doorkruist, en hij heeft daarna met den in Indië zoo bekenden econoom Helferich — een broeder van den voormaligen Duitschen vice-kanselier van dien naam — besprekingen gevoerd, waarbij ook vooraanstaande

bestaan in het economisch exploreeren en ontwikkelen van Nieuw-Guinea.

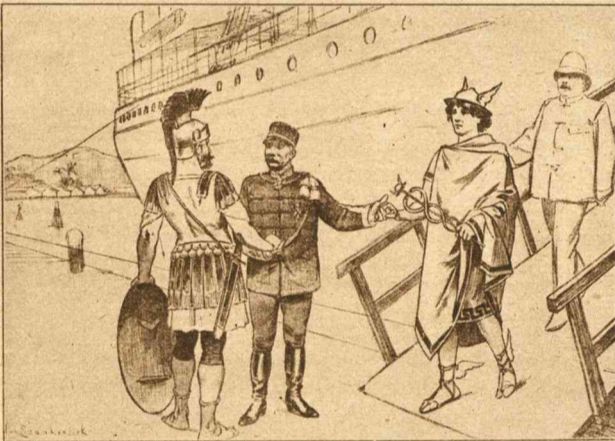
Is er dan, zoo is reeds dadelijk gevraagd, sprake van een Staat in een Staat? Van een Oost-Indische Compagnie of een Chartered Company als Engelsch Borneo heeft gekend? Krijgt de nieuw opgerichte maatschappij met haar sterk Duitsch karakter politieele bevoegdheden; krijgt zij het recht om van de verplichtingen, die industrieele ondernemingen over geheel Nederlandsch-Indië tegenover haar arbeiders hebben, te haren voordeele af te wijken? Verschillende vragen zijn gesteld, en het dient erkend, dat de aanvankelijke berichten, die tot ons kwamen, en die ook in het Parlement bij de behandeling der Indische begroting zijn besproken,

Graaf J. van den Bosch.

Rochussen, een der bekwaamste landvoogden, dien wij hadden, had bijzondere aandacht voor Celebes; Loudon daarentegen gevoelde meer voor de Molukken. De Atjeh-oorlog dwong tot een ingrijpen, dat anders wellicht nog jaren was uitgebleven. Reeds voordat Generaal Van Heutsz zijn belangwekkende brochure schreef, die zooveel tot het einde van den Atjeh-oorlog heeft bijgedragen, was Gouverneur-Generaal Van der Wijck, een krachtige figuur, al buiten Java opgetreden; hij heeft op Lombok en gedeeltelijk op Atjeh doorgezeten. Eerst evenwel toen Van Heutsz, na Atjeh bedwongen te hebben, in 1904 op Bogor kwam, werd met het uitbreiden van den rechtstreekschen Nederlandschen bestuursinvloed in de Buitengewesten een logisch en consequent begin gemaakt. Djambi, Borneo, Bali, het zijn slechts drie namen uit de lange reeks van expedities, die, waarlijk niet ten genoee van de toenmalige Indische Regeering, moesten worden ondernomen, maar die er in een nauwelijks vijfjarig bewind toe hebben geleid, dat aan vrijwel alle wenschen, gedurende een eeuw tevoren jegens de Buitengewesten gekoesterd, werd gevolg gegeven, en dat vrijwel aan alle Inlandsche volkeren, over geheel den Archipel verspreid, de zegeningen van een rechtvaardig Nederlandsch bestuur werden toebedeeld.

Heel ver naar het Oosten, zoover dat het de hand reikt aan Australië, is het ontzaglijk uitgestrekte gebied van Nieuw-Guinea gelegen. Dit eiland, waarvan Engeland een gedeelte heeft en waarvan Duitschland vóór den Vrede van Versailles een ander gedeelte had, waarover thans Australië een zeer rechtstreeksch mandaat voert, heeft alleen voor het

GENERAAL VAN HEUTSZ, (de handen van Mars en Mercurius in elkaar leggend): „Vriend Mars, ge hebt met kloeken moed en wijs beleid den weg voor Mercurius gebaad. Aan hem thans de taak, de rijke hulpbronnen van Atjeh dienstbaar te maken aan den bloei van Vaderland en Koloniën!"

(Naar een teekening van Joh. Braakenstek, verschenen bij het einde van den Atjeh-oorlog).

Nederlandsche handelslieden betrokken heetten. Deze conferenties te Batavia zouden reeds hebben geleid tot de vorming van de Duitsch-Nederlandsche Nieuw-Guinea Maatschappij, en het doel dezer maatschappij, door Hertog Adolf ook bij den Minister van Koloniën voorgedragen, zal

een en ander deden veronderstellen. Er is nog kort geleden aan herinnerd, dat de Duitschers, die vroeger in het Duitsche gedeelte van Nieuw-Guinea waren gevestigd, en die krachtens het Verdrag van Versailles een schadeloosstelling ontvingen voor de onteigening hunner ondernemingen, zich met het Gouvernement te Buitenzorg in verbinding hadden gesteld om, hetzij een voorschot op die schadeloosstelling te ontvangen, hetzij in Nederlandsch Nieuw-Guinea te worden toegelaten tot cultures, die met gedwongen arbeid zouden zijn te voeren. Maar van beide heeft men — en terecht — te Buitenzorg niets willen weten. Het moet daarom verwondering wekken, dat de Minister van Koloniën, toen enkele vragen ten aanzien van Nieuw-Guinea in de Tweede Kamer werden gesteld, deze niet dadelijk meer positief heeft beantwoord. Nu' werd de indruk gewekt als zouden inderdaad aan deze nieuwe Deutsche maatschappij zekere bevoegdheden worden verleend, waarvan een regelmatig staatsgezag geen afstand kan doen. De Minister heeft dat ten lange leste ook verklaard, maar de positie der Deutsche maatschappij zelve zou beter zijn geworden, indien hij het zich niet zoo uit den mond had laten trekken!

Wat er dan wel met deze Deutsche maatschappij is? Zij is een handelsonderneming, en aan haar zal in een haar toe te wijzen deel van Noord- en West-Nieuw-Guinea voor 75 jaar het uitsluitend recht worden verleend tot winning van bosch- en zeeproducten. De inheemsche bevolking blijft echter onverkort het recht behouden tot inzameling en verkoop van deze producten, gelijk de nieuwe maatschappij zich ook niet met de vogeljacht, economisch voor de inwo-

J. J. Rochussen.

Papoea's van Noord Nieuw-Guinea.

Papoea's in prauwen.

ners van Nieuw-Guinea zoo belangrijk, zal bemoeien. De maatschappij betaalt aan de Landschapskassen van Noord- en West-Nieuw-Guinea een cijns, die gelijk is aan de gemiddelde opbrengst van de belasting op boschproducten, uitgevaardigd door het Zelfbestuur van Tidore; het minimum is f 7500.— voor Noord- en f 12.500.— voor West-Nieuw-Guinea. Bovendien betaalt zij van de producten, die zij ten uitvoer op de havenplaatsen aanvoert, een recht van 5 % boven het uitvoerrecht, dat zij krachtens de Tariefwet aan den lande is verschuldigd. De maatschappij krijgt voorkeur voor 't verwerven van erfpacht, overeenkomstig de daarvoor bestaande bepalingen; ook voorkeursrecht op vergunning tot opsporing en ontginning van delfstoffen, overeenkomstig de Mijnverordening, die echter — gelijk bekend is — ook hier slechts de ongunstigste gedeelten aan de particuliere exploratie overlaat! De maatschappij mag werkovereenkomsten met de inheemsche bevolking van Nieuw-Guinea sluiten, en vreemdelingen, die geen ingezetenen van Nieuw-Guinea zijn, tijdelijk in dienst nemen, dit laatste met betrekking tot Chineesche koelies, overeenkomstig een regeling als voor Deli geldt. Ter bescherming van lijf en goed stelt het land op aanvraag der maatschappij bezoldigde politie aan; overtredingen, ook terzake van de werkcontracten, worden door de ambtenaren van het Zelfbestuur van Tidore berecht. Bij de inrichting van draad- en draadloze telegraafverbindingen is de maatschappij gehouden aan de geldende of nog in te voeren bepalingen. En haar concessie is ook op dit punt een gewone, dat zij vervalt, wanneer zij in gebreke blijft belasting te betalen of na vijf jaren geen ernstig begin met de uitvoering heeft gemaakt dan wel die uitvoering drie jaren achtereen staakt.

En op palen gebouwd huis te Doelan Faer (West Nieuw-Guinea).

Hier is dus een eerste poging op meer groote schaal om wat van Nieuw-Guinea „te maken”. Dat het Duitschers zijn, die dit willen beproeven, kan, ondanks het ongunstig tropisch klimaat van Nieuw-Guinea, niet verwonderen. Want in het aangrenzend voormalig Duitsch-Nieuw-Guinea hebben zij ervaringen verkregen, en tengevolge van het einde van den oorlog zijn zij werkloos geworden. Wie nu denkt aan een onmiddellijke „openlegging” van Nieuw-Guinea, een kolonisatie, die strategische beteekenis zou hebben — zelfs heeft men reeds naar Japan gezien — neemt de zaken wat al te luchtig op. Doet alsof niet moeitelijke expedities van ondernemende mannen noodig zijn geweest om een deel van dit ontzaglijk uitgestrekte gebied in kaart te brengen. Want Nieuw-Guinea is nu niet een streek, waar de koloniale rijkdommen maar voor het grijpen liggen. De bevolking, Papoea's aan de kusten, Alfoeren meer in het binnenland, is er onontwikkeld, wordt niet geacht bijzonder werkzaam te zijn, en behoeft maar nauwelijks te worden gewezen op de afschaffing der heeren diensten, op de bescherming, die aan iederen Inlandschen arbeider wordt verleend, om te „drossen”. In een artikel in de „Indische Post”, geschreven door iemand, die Nieuw-Guinea anders dan van hooren zeggen kent, werd op voorzichtigheid aangedrongen; het arbeidsvraagstuk in

En verplaatsbare Kampong (dorp) aan de Inaboeka (West Nieuw-Guinea).

Hertog Adolf van Mecklenburg, gekiekt tijdens zijn jongste bezoek aan 's-Gravenhage.

Rijk-versierd Karawari of bidhuis op Noord Nieuw-Guinea.

Nieuw-Guinea is geweldig moeilijk genoemd, gezien het verschil tusschen den vrijen- en den contract-Papoea. De Papoea's zijn een lichamelijk goed ontwikkeld ras, maar met veelal achterlijke begrippen; zij houden zich bij de aankomst van den blanke veelal schuil en zijn in de oerboschste moeilijk terug te vinden. Sago is er een van de voornaamste voedingsmiddelen; rijst is er niet onbekend, doch kan er de plaats van sago niet vervangen. Typisch onbeschaafde begrippen heerschen nog in menig opzicht onder de Papoea's en Alfoeren, en men zou verkeerd doen de bewoners van dit uitgestrekte eiland als geheel van één ras te beschouwen, die eenzelfde taal hebben; integendeel, tusschen de bewoners van verschillende gedeelten bestaat een vrij strenge afscheiding, en er zijn zelfs kleine groepen te vinden, die er geheel een eigen taal op nahouden. Men moet geen vergelijking trekken tusschen dit nog geheel onontwikkelde Nederlandsch Nieuw-Guinea en het Duitsche of Britsche aangrenzende deel, want men zou dan tot resultaten komen, die in de praktijk niet zoo gemakkelijk zullen worden verwezenlijkt.

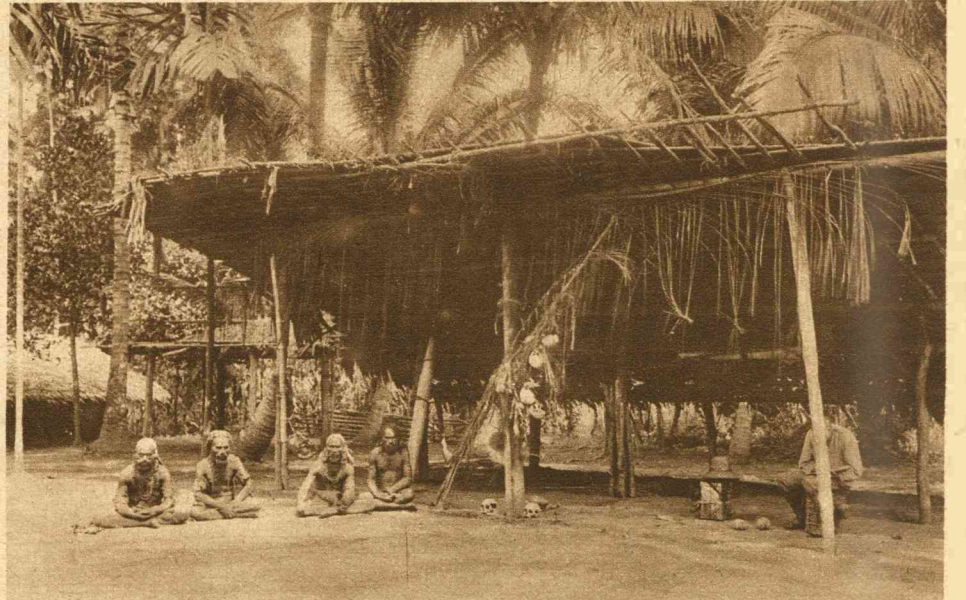
Maar de poging loont de moeite, en de Indische Regeering zal zeker niet nalaten steun te geven aan een poging als deze, die het Oostelijkst gedeelte van ons Oost-Indisch bezit, 't minst ontwikkelde tevens, in cultuur wil brengen. Evenzeer als het niet noodig is te veronderstellen, dat de poging zal gelukken, omdat vreemdelingen het doen — gelijk wij Nederlanders met de ons eigen bescheidenheid maar al te gaarne geneigd zijn te veronderstellen — evenzeer is het verkeerd het economisch belang ervan niet ten volle in te zien. Nieuw-Guinea is evenmin als eenig ander buitengewest te helpen zonder poenale sanctie; Duitsch Nieuw-Guinea is slechts ontwikkeld door arbeidsdwang, die echter in onze ko-

Missigit (bedehuis) van Kaimana aan de Baai van Kaimana (West Nieuw-Guinea).

loniën onbekend is. De poenale sanctie evenwel, gelijk zij ter Oostkust van Sumatra is toegepast en nog onlangs is gehandhaafd, kan aan de Papoea's de noodzakelijke les leeren, dat een gesloten contract moet worden nagekomen; dat er geen rechten zijn zonder plichten. Geloofd men, dat de vreemdeling te hardhandig zal zijn, welaan, men stelle hem onder dezelfde nauwlettende controle, die het Hollandsche en vreemde kapitaal over geheel Indië gadeslaat. En meent men, dat aan Nieuw-Guinea te groote schatten van welken aard dan ook, zouden zijn te ontrukken, welaan, men trachte ook Nederlandsch kapitaal ervoor te winnen of Nederlandsch kapitaal in de Nieuw-Guinea Maatschappij te doen opnemen.

Voorzichtigheid, ten aanzien van Nieuw-Guinea en van de voorgenomen exploitatie gepredikt, is zeer zeker juist. Maar men werpe niet het kind met het badwater weg; men houde in het oog het belang, dat Nederlandsch Oost-Indië heeft bij de ontwikkeling van dit groote en nog vrijwel onbekende deel van zijn gebied!

Feestverblijf voor mannen in het Koembé-gebied (Zuid Nieuw-Guinea).

DE DOODENRIT

DOOR NELLY A. O.

De jonge dokter lachte kort.
„Je weet het dus héél zeker, Muriël?” vroeg hij.
Het meisje naast hem keek hem aan. „Ja, ik meen het, het zou niet goed zijn als ik anders deed.”

„Vóór je naar Parijs ging, wist je ook iets héél zeker, hè Muriël?”

Muriël bloosde bij de toespeling op wat vroeger geweest was.

„Och, het is zoo lang geleden, toen dacht ik werkelijk, dat ik van je hield.”

Dokter Corner glimlachte ironisch.

„Twee jaar is ook wel heel erg lang, dat is zoo, en Parijs gaf je zeker een ruimeren blik op 't leven en daardoor voelde je, dat je „jeugd”-liefde toch maar een onbeduidend „ietsje” bleek te zijn, tegenover al dat groote en wondere dat een wereldstad je bood.”

Muriël keek wat verlegen voor zich.

„Ik weet niet wat het eigenlijk is, maar alles is hier zoo gewoon en alledaagsch en precies nog zoo als toen ik wegging.”

„Precies,” zei de dokter, „en Donald Corner is ook zoo gewoon en onveranderd gebleven, zoo hopeloos saai, is het niet?”

Hij doet niets anders dan heel hard werken, omdat hij van z'n vak houdt en om z'n brood te verdienen. (Vreeselijk banaal hè?) Hij schildert niet, draagt geen artistieke lange haren, hij is zelfs geen bokskampioen en voetbalt en tennist hoogst middelmatig, kortom hij doet eigenlijk niets.

Freule Muriël heeft na haar Parijsche maanden behoefte aan émoties die ze hier niet kan vinden en waardoor ze zich hier wanhopig verveelt..

„Schei uit Donald, hou op!” Muriël drukte de handen tegen de ooren.

„Was ik niet van plan,” zei Donald bedaard, „want we zijn waar we wezen moeten.”

Hij liet den auto stil staan voor 't witte hek van Muriël's huis.

Muriël stapte uit en Donald trok 't portier dicht, liet den auto voorzichtig draaien.

„Dag meisje,” zei hij vriendelijk, „k wensch je 't beste met de toekomst en je hooploze verveling.”

„O, Don,” zei Muriël zachtverwijtend, maar de auto zette aan en gleed weg.

Met een bedruktheid in zich die ze niet kon verklaren ging Muriël naar binnen om zich te kleeden voor het diner. 's Avonds zou er een garden-party zijn ter eere van haar thuiskomst en de groote tuin met het terras voor 't huis waren fantastisch verlicht door fonkelende kleine lampjes tusschen het groen en de kamperfoelie en de rozen.

Muriël was een allerliefste gastvrouw zooals ze daar naast haar vader de gasten ontving en zich met hen onderhield.

Maar toch kwam bij haar de stemming niet als anders.

Kon het zijn door dat gesprek met Donald, of miste ze hem nu, hij die natuurlijk niet had kunnen komen om z'n patiënten en het niet gewild had ook.

Muriël haalde de schouders op, praatte weer druk met de jongelui, groette enkele oudere dames beleefd.

Maar toen ze midden op den avond een oogenblikje gemist kon worden, voelde ze behoefte alleen te zijn en ze liep nu den tuin in naar 't achterhek, haar lievelings-plaatsje. Hier bleef ze staan, leunde er over en keek om zich heen in den stillen avond.

Kalm stond de maan, en de sterren twinkelden. Een koeltje speelde met de dartele krulletjes om Muriël's voorhoofd.

Diep ademde ze de reine nachtlucht in en dacht . . .

In haar ooren klonk als een zachte muziek het ruischen van den waterval, daar diep in 't ravijn, achter de rotsen. Plotseling naderden twee helle lichten, een auto snorde aan.

Met gespannen aandacht tuurde Muriël in de verte.

Wat moest een auto langs dezen weg doen, bepeinsde ze.

Bij avond werd deze weg nooit gereden om 't groote gevaar, dat de scherpe bocht bij 't ravijn vormde.

niets meer dan het eeuwige ruischen van den alles verslindenden waterval.

„Donald, o, Hemel, te laat. Nu is het te laat,” kreunde ze. Haar lippen waren droog, ze trachtte een paar passen te loopen in de richting van 't huis, viel toen neer in een alles omvattend duister.

Op het verlichte terras, waar de eene step na de andere werd gedanst en de muziek onvermoeid doorging, klonk opeens de stem van den butler, die den gastheer verzocht aan de telefoon te willen komen.

De gasten, gewend aan een dergelijk intermezzo, lachten en schertsten verder tot de gastheer terugkwam, strak en ernstig zijn gelaat.

Toen verspreidde zich 't ontstellende bericht: Een krankzinnige ontsnapt uit 't sanatorium in den auto van dokter Corner, die buiten klaar stond.

Zoover bekend, den weg langs 't ravijn genomen.

De dames huiverden, voelden de feeststemming gebroken, gaven 't sein om naar huis te gaan.

De gastheer met enkele heeren en den butler gingen met lanternen door den tuin den weg op naar 't ravijn.

Bij het hek vonden ze Muriël bewusteloos en ze werd opgenomen en naar huis gedragen.

Een andere auto naderde langs den grooten weg.

't Was dokter Corner met twee verplegers.

In een oogenblik had hij de leiding in handen, wilde ook hij den weg naar de rotsen opgaan toen de oude dienstbode hem bij den arm greep.

„Juffrouw Muriël, toe kijkt u eerst naar haar?”

„Muriël? Wat is er met haar?”

Verschrikt keek hij de oude Mary aan, vloog toen de trap op naar boven.

Terwijl hij nog bezig was haar bij te brengen, klopte de butler zachtjes aan de deur.

„De arme duivel is dood, dokter. Uit den auto geslingerd op de rots; van den auto geen spoor meer.”

„'t Is goed, James,” zei dokter Corner, z'n aandacht weer op Muriël gevestigd, die langzaam tot bewustzijn terugkeerde. Of ze uit een diepen put gehaald werd, zoo voelde ze zich, moe en vreemd.

In de schemer-donkere kamer zag ze iemand over haar heen gebukt staan, maar ze wist niet wie en het kon haar niet schelen ook.

„Te laat,” mompelde ze voor zich uit. „O, Don, en nu heb je het niet geweten, dat ik je toch liefhad.”

„Muriël,” sprak de dokter zacht, want hij had veel begrepen, „Muriël, 'k ben bij je, 'k was het niet die den auto bestuurde.”

Langzaam probeerde Muriël overeind te komen, streek met haar hand langs haar voorhoofd.

„Droom ik, Donald of is dit de dood? Hoe kom jij . . . en o . . . de rots en de waterval!”

Snikkend viel ze terug in het kussen en Donald sloeg z'n armen om haar heen, liet haar stil uithuilen bij hem.

„Hou je van me, meisje?” vroeg hij zacht. „Zelfs al ben

ik héél gewoon en alledaagsch en al heb ik niet den doodenrit gemaakt, die me in jouw oogen misschien „interessant” zou hebben gemaakt?”

Muriël keek hem aan, zóó berouwwol en schuldbeuwt, dat hij geroerd haar hoofd tusschen z'n handen nam en haar gezichtje vol liefde kustte.

De AVONDKLOKKEN

LANGZAAM

WOORDEN: JAC. V. D. KLEI.
MUZIEK: J. A. L. JONGBLOED.

The musical score is written for voice and piano. It consists of five systems of music. Each system includes a vocal line and a piano accompaniment. The lyrics are written below the vocal line. The score is marked 'LANGZAAM' (slowly) and includes dynamic markings such as 'pp' (pianissimo) and 'Ped.' (pedal). There are also markings for 'rit.' (ritardando) and 'à tempo'.

De klare klokken zingen hun lieflijk avondlied. Nu
luistren alle dingen, zelfs 't windje fluistert niet. De
lange peppelstele. Hangen nu lijnen loom. De
klare klokken spelen. Hun lied is als een droom.

De blanke slooten liggen
In 't gouden avond-land,
Lijk lange spiegel wiggen,
Die gaan ten hemelrand.
En door de vochte kruiden,
Trekt nu de boer een spoor.
De avondklokken luiden,
Klink-klank met machtig koor.

Vier rijen ruiten branden,
Er om de rosse stad,
Als vier gevlochten banden
Om een rood-gouden schat;
En boven alle nokken
Rijst als een stoere wacht,
De toren en zijn klokken,
Zingend den nieuwen nacht.

Mijn loome leden willen
Slechtslangzaam, langzaam voort
Mijn vrome bedden trillen
In ongefluisterd woord;
Ik voel mijn kracht verzinken,
Mijn hart is als het riet:
De avondklokken klinken;
Ik luister naar hun lied.

De auto naderde met duizelingwekkende vaart. Muriël's adem stokte. Wat kon ze doen om hem tegen te houden! Het was misschien een vreemdeling die den weg niet kende!

Ze trachtte 't hek te openen en den weg te bereiken, maar de schelle lichten naderden en toen opeens zag ze dat het de roode auto van Donald Corner was, die voorbij raasde.

Half bezwijmd van schrik hing ze tegen het hek en elke zenuw gespannen, klemde ze zich er aan vast.

Nog hoorde ze den motor razen, toen . . . een bons en

ik héél gewoon en alledaagsch en al heb ik niet den doodenrit gemaakt, die me in jouw oogen misschien „interessant” zou hebben gemaakt?”

Muriël keek hem aan, zóó berouwwol en schuldbeuwt, dat hij geroerd haar hoofd tusschen z'n handen nam en haar gezichtje vol liefde kustte.

Van Heinde en Verre

De tiende Nederlandsche Jaarbeurs werd Dinsdagmorgen 11 dezer officieel door Minister Aalberse geopend. — Op onze foto ziet men Z. Exc. na de opening bij het bezoek der stands.

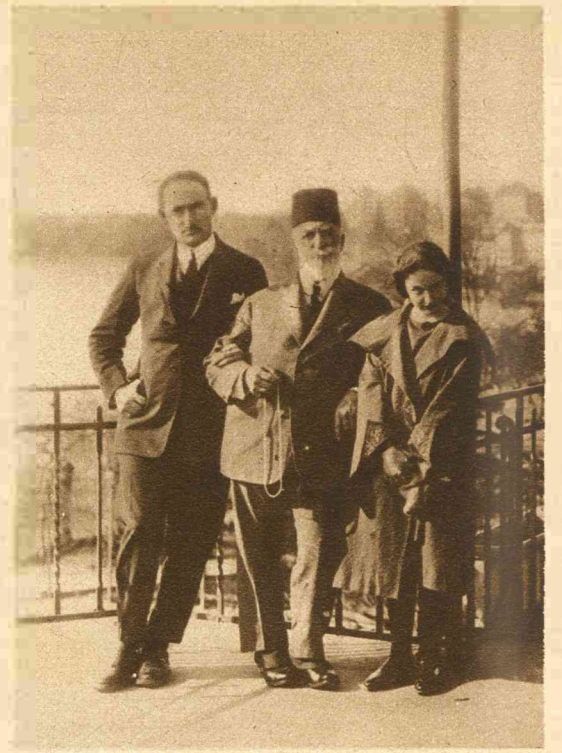
Zeldzame munten.

die te Amsterdam onlangs geveild werden. V.l.n.r. Een tetradrachme van koning Prusias (238—183 v. Chr.); idem van Rhodos, met kop van Helios (304—166 v. Chr.) en idem v. koning Perseus v. Macedonië (178—168 v. Chr.).

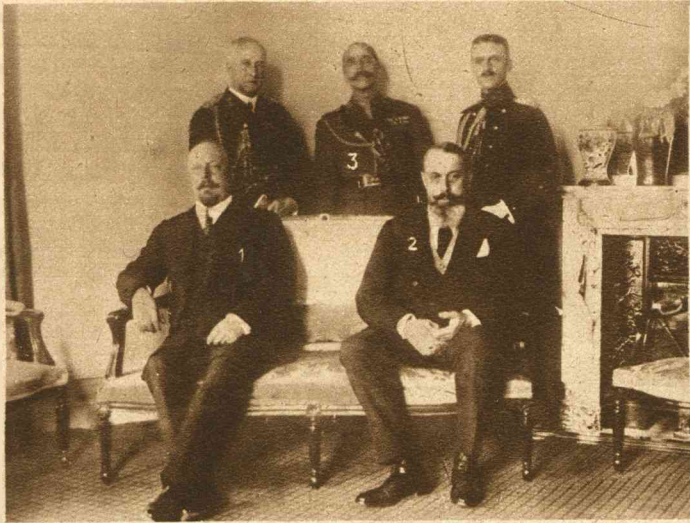
Nieuwe damesfrisuren.

Een tweetal dameskapsels, die op den onlangs te Berlijn gehouden wedstrijd in het kappen bekroond werden.

De verbannen Kalief

met zijn zoon en dochter voor onzen correspondent poseerend op het terras van het Grand-Hotel te Territet.

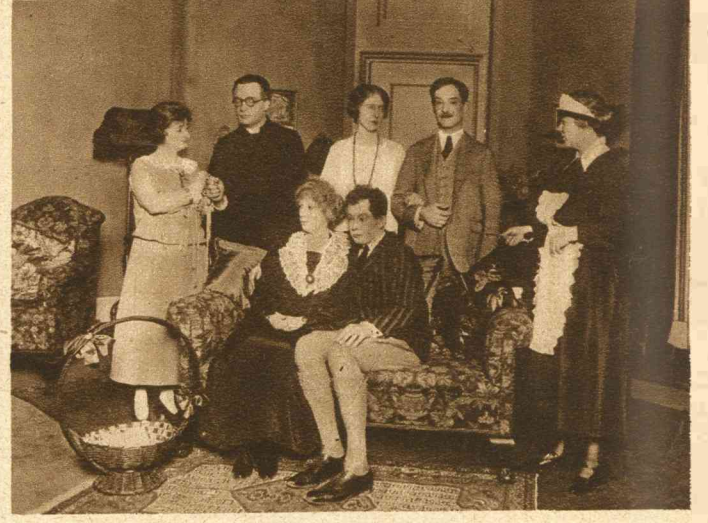
Z. K. H. Prins Hendrik te Madrid.

(1) Prins Hendrik; (2) onze gezant in de Spaansche hoofdstad Mr. Melvill van Carbee; (3) Luit.-Kolonel Mr. Obregon, adjudant van Koning Alfons. De beide andere heeren zijn de adjudanten van den Prins, Jhr. Laman Trip en Jhr. von Mühlen.

Een nieuwtje voor de hoofdstad

is de vischwinkel op 't terrein van de gemeentelijke Vischhal aan de De Ruyterkade, welke de vorige week geopend werd. — Wethouder De Miranda behoorde tot een der eerste „kanten“.

„Onze Kitty“.

In den Hollandschen Schouwburg te Amsterdam werd de vorige week Maandag door eenige dames en heeren onder leiding van Louis Gimberg het blijspel „Onze Kitty“ opgevoerd ten bate van de Vereeniging van Parkherstellingsoorden.

Dr. H. Cannegieter,

rector aan het Gymnasium aan de Laan van Meerdervoort te 's-Gravenhage, vierde 11 dezer zijn 25-jarig jubileum als zoodanig.

Bloemendaal—M. H. C.

Een spannend moment uit den hockey-wedstrijd tusschen bovengenoemde clubs, welke Zondag 9 dezer te Bloemendaal plaats vond.

Prof. Dr. E. Mulder,

oud-hoogleraar in de scheikunde aan de Universiteit te Utrecht, is in den ouderdom van 92 jaar de vorige week aldaar overleden.

Links:

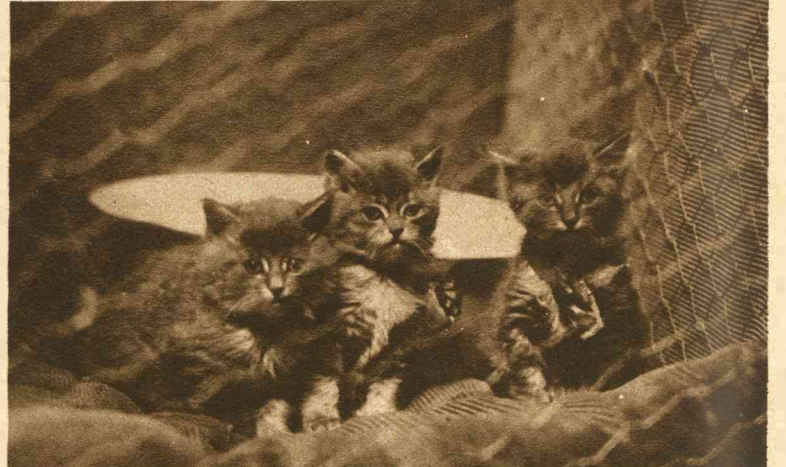
De nieuwe verkeersweg te 's-Gravenhage.

De werkzaamheden in de buurt van de Gevangenpoort welke bestaan in het gedeeltelijk wegnemen van het nieuwe gedeelte van den verkeersweg Buitenhof—Kneuterdijk.

Rechts:

Een aardig drietal.

Een nest met drie poesjes, dat algemeen de aandacht trok op de 15e Peters Kattenshow verleden week in „De Twee Steden“ te 's-Gravenhage gehouden.

„DE ENGEL”

Met een zonnigen glimlach op het gelaat besteeg mijnheer John Irvun een leege tweede-klasse coupé van den gereedstaanden trein naar Santvliet. Hij trok het portier achter zich dicht, ontdeed zich van zijn lichte overjas en nestelde zich behaaglijk in een der verste hoekplaatsjes van het compartiment. Nadat hij de scherpe vrouwen in zijn pantalon nog eens extra in de plooi gebracht had, legde hij zijn beenen op de bank tegenover zich, haalde het ochtendblad uit zijn zak en begon te lezen.

Toen hij eenige oogenblikken gezeten had, hoorde hij hoe achter aan den trein de conducteurs de deuren begonnen dicht te slaan. Het geluid kwam al dicht en dicht, en mijnheer Irvun verheugde zich op het vooruitzicht de reis zonder medepassagiers te kunnen maken. Hij drukte zijn rug nog wat dieper in de weeke kussens, verzette zich wat, toen, plotseling, het portier door een conducteur geopend werd om een meisje te doen instappen. Buiten adem — zij had blijkbaar hard geloopt om den trein nog te kunnen halen — zonk zij neer op het hoekplaatsje schuin tegenover hem. Van achter zijn courant had mijnheer Irvun een vluchtigen blik op het meisje geworpen. De verschijning interesseerde hem. Hij haalde zijn beenen van de bank, ging recht op zitten en deed alsof hij las. In werkelijkheid echter gebruikte hij zijn courant als dekking om haar op zijn gemak te kunnen opnemen. Hij bewonderde haar kleine voetjes, die in gracieuse grijs peau-de-suède schoentjes staken, welke vlak onder den sierlijk gevormden enkel, waaromheen zich de dun zijden kous spande, uitgesneden waren. Met aandacht volgde hij haar bewegingen toen zij haar blauw-fluweelen rokje terecht schikte, de mouwen van haar lood-grijzen jumper aftrok. En toen zij een paar weerbarstige krulletjes, die coquet van onder haar kleine hoedje tevoorschijn gluurden, met de blanke, slanke vingers van haar rimpelloos voorhoofd wegstreek, merkte hij op hoe haar haren glanzend blond waren, en hoe een mooie natuurlijke garnering zij vormden tegen den binnenrand van haar groen-zijden hoedje.

Hoewel hij het tegenovergestelde was van wat men in de wandeling een vrouwengek pleegt te noemen — hij was al

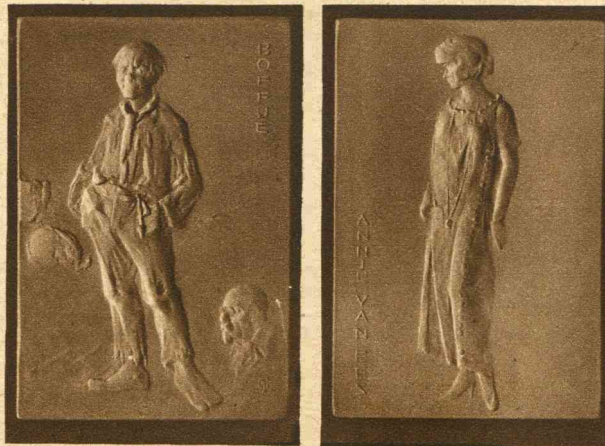
En groepje Spaansche schoonen, gekiekt op het onlangs te Madrid gehouden Carnaval.

een eind over de dertig, en hij woonde samen met zijn oudere zuster, die allesbehalve als een voorbeeld gesteld kon worden voor de zachtmoedigheid en beminnelijkheid der vrouw — kan het toch niet ontkend worden, dat al de door het meisje gracijsk volvoerde bewegingen een diepen indruk op hem maakten, zoodat hij zijn hart voor haar verteederen voelde en een stemming van niet-onder-woorden-te-brengen-innigheid zich van hem meester maakte. Hij had, als het niet zoo gek geweest was, zijn courant wel weg willen gooien en haar

En belangrijke schenking.

John Pierpont Morgan, de bekende Amerikaanse miljonair-bankier, stichter van vele trusts, liet bij zijn overlijden in 1913 een waardevolle bibliotheek na, die thans door zijn zoon met een gift van 1.500.000 dollar, voor naar onderhoud, aan den Amerikaanschen staat geschonken is. — Onze foto geeft een kijkje in een der zalen van deze wereldvermaarde boekerie, die thans de internationale wetenschap ten dienste staat.

De Boeffje-plaquette.

Ter gelegenheid van de 100ste voorstelling van „Boeffje” is door de Kon-Edelmetaalbedrijven te Utrecht een plaquette geslagen naar een ontwerp van C. v. d. Hoeft, waarop men aan de voorzijde „Boeffje” met het konijn en een vignet van M. J. Brusse, den schrijver van „Boeffje” ziet, terwijl de achterzijde Annie van Ees in avondtoilet vertoont. De verkoop van deze plaquette geschiedt ten bate van „Pro Juventute”.

zegen : „Ik vind u lief en aardig, en ik zou wel altijd zoo stil naar u willen zitten kijken !”

Zelf vond hij die zonderlinge ontvankelijkheid zijner ziel voor dit meisje, dat hij dezen morgen voor het eerst van zijn leven zag, allerdwaast. Toch deed hij geen moeite haar tegen te gaan, want zij stemde hem genoeglijk, deed hem het leven goed en te leven waard schijnen . . .

Hij keek nu niet meer naar het meisje, maar zat te dromen achter zijn ochtendblad. Het rhythmische gestamp van den trein deelde zich mee aan zijn gedachten, die hem allerlei fantasieën voor den geest voerden, waarin zij — in zijn hart noemde hij haar reeds „de engel” — het middelpunt vormde. Hij stelde zich voor hoe anders het leven voor hem zou wezen,

als zij de taak van zijn zuster overnemen en in het vervolg voor hem zorgen wilde . . . Hij zag zichzelf zitten in een gezellige kamer . . . zij speelde piano — dat zou ze natuurlijk kennen ! — en hij zat op een laag bankje bij haar en luisterde naar de tonen, die als paarden van haar slanke vingers gleden . . .

„O !”

Door dezen uitroep van het meisje werd hij echter plotseling in zijn zalige droomerijen gestoord. Hij liet de courant op zijn schoot vallen en keek haar verschrikt aan.

„O !” — Er klonk angst uit haar stem. Haar handen tastten gejaagd naast haar, terwijl haar gelaat, waarop ineens een diepe bloos verschenen was — mijnheer Irvun merkte de verandering dadelijk op ! — groote verlegenheid uitdrukte. Er kwamen tranen in haar oogen die zij hulpbehoevend naar hem opsloeg.

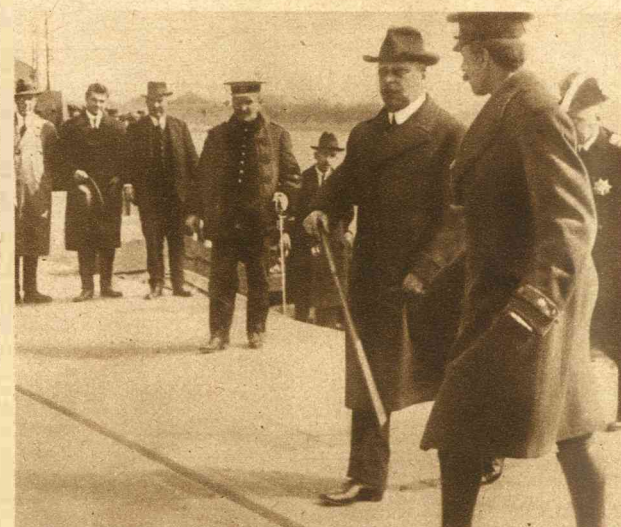
„Ik ben mijn taschje kwijt . . .” stamelde zij verward.

Een oogenblik wist mijnheer Irvun niet wat hij zeggen zou. Of beter : hij wist het wel, maar hij durfde het niet zeggen. Want op zijn lippen lag het om te antwoorden : „Het maakt niets uit, juffrouw. Alles wat ik bezit wil ik gaarne aan uw voeten leggen, en dat zal allicht meer zijn dan u in uw taschje hadt. En zelf wil ik er, o zoo graag, bij gaan liggen !” Hij voelde echter dat dit het meisje nog wel eens verlegener kon maken dan zij al was, en daarom zei hij, toen zij voor de tweede maal gestameld had, dat zij haar taschje kwijt was : „Ach ! Hoe jammer ! Ik hoop dat dit geen groot verlies voor u beteekent !”

Zij sloeg haar bruine oogen naar hem op, en hij zag hoe lichtplekjes er in glansden als kleine stukjes vloeiend goud.

„Neen, zoo heel erg niet,” kwam het van haar lippen en mijnheer Irvun constateerde weer bij zichzelf dat haar-lippen wel bladen geleken van een donkerroode roos — zijn lievelingsbloem — waar de ochtenddauw op beefde. „Maar mijn kaartje is er ook in. En al het geld dat ik bij mij had. — Wat moet ik beginnen ?”

Mijnheer Irvun voelde een groote erkentelijkheid jegens het toeval in zich opkomen, omdat dit hem in staat gesteld had op zoo onverwachte wijze met het meisje nader kennis

Z. K. H. Prins Hendrik in Spanje.

De aankomst van den Prins te Barcelona, waar hij ontvangen werd door leden der Spaansche Admiraliteit.

te maken. Hij maakte een geruststellende beweging en greep naar zijn portefeuille.

„Wilt u mij veroorloven, u eenig geld te . . .”

„O neen, mijnheer, het is vreeselijk aardig van u, maar dat mag ik niet aannemen . . .”

„Och kom, het beteekent toch niets. Het is toch maar de kwestie van een kleine leening . . . laten wij zeggen tien, twintig gulden . . .”

De bloos op het gelaat van het meisje verdonkerde zich. En

LENTE.

Lente . . . Welkom, hart'lijk welkom
In ons lage, kille land !
Na een winter van hard stoken
Helpt gij ons wél uit den brand.
Wederom ontluikt nu alles
En herleeft in volle fleur . . .
Ook de fiscus wordt weer wakker
En klopt aan ieders deur.

Lente . . . ook de arbeid leeft weer
Met uw entree krachtig op ;
Ploegen, planten, mesten, zaaien,
Staan haast geen momentje stop.
Ook de dieren worden door u
Uit hun winterslaap gepord ;
't Kippetje bijvoorbeeld komt heusch
Tegenwoordig tijd tekort.

Lente . . . Heerlijk jaargetijde,
De natuur komt weer in bloei :
Allerschoonste der seizoenen,
Alles brengt ge weer tot groei.

Welkom Lente !

Een groepje verpleegden van het Oude-Mannen- en Vrouwenhuis te Amsterdam koestert zich in het lentezonnetje.

Slechts voor huisvaders en -moeders
Is dit vaak een schrale troost
Bij het voorjaarskleeren koopen
Voor hun hard gegroeide kroost.

Lente . . . o, hoe snuift de mensch weer
In deez' goddelijken tijd
Alom zoete reine geuren,
Die gij ons zoo gul bereidt.
Thuis zorgt 't schoonmaak-monster dra
Stijfsel-, zeep-, kalk-, sodageur. [voor
En langs 's heerenwegen ruik je
Fijn bezine-damp-odeur.

Lente . . . Ieder wil genieten
Van de stille pracht natuur,
Van het lief gezang der vogels
Onder 'n hemel van azuur . . .
Wie zoo'n zeldzaam plekje weet, waar
Auto, fiets, noch motor racet,
Houde het maar stiekum vóór zich,
Anders is 't gauw stil . . . geweest.

EEN AMERIKAAN OP AVONTUUR

Naar het Engelsch van
GEORGE BARR McCUTCHON

11)

Altijd kwam weer de vraag bij hem boven: Waarom staat zij niet op de passagierslijst? Nogmaals ging hij naar den klerk, en stelde een zeer nauwkeurig onderzoek in. Guggenslocker kwam niet voor onder de namen. Als laatste toevlucht deed hij de vraag: „Zouden zij ook onder een aangenomen naam kunnen reizen?”

„Dat zou ik u niet kunnen zeggen. Waarheen gaan zij?”

„Naar Graustark.”

Doch de jonge man schudde langzaam het hoofd, en onwillekeurig schudde Lorry mee.

„Weet u zeker, dat u de jonge dame aan boord gezien heeft?”

„Dat zou ik denken!” riep Lorry met nadruk.

„Ik wilde u vertellen dat er op de boot een troep Italiaansche en Duitsche zangers en zangeressen zijn, en dat u zich hadt kunnen vergissen. Maar als u er zoo zeker van is, dan schijnt het zeer vreemd, dat uw vrienden niet op de lijst staan.”

Als in een droom — een tooverdroom — keerde Grenfall Lorry terug naar Washington. De geheimzinnigheid, die de vreemdelingen omgaf, was nu een ondoordringbare muur geworden, dien zijn nieuwsgierigheid niet kon overzien. Zelfs zijn fantasie, zijn verbeelding was hem van geen nut. Slechts op één punt had hij zekerheid: hij was verliefd. Zijn eigen toestand was geen geheim.

Den geheelen langen heeten zomer werkte hij, tobd en peinsde.

In het begin van den herfst was hij bleek en vermoeid en even afkeerig van arbeid als van ontspanning. Hij schepte geen genoegen meer in de gezelschappen, waar hij eenmaal geschitterd had. De dokter dreigde hem met zenuwverslapping; zijn moeder liet zich niet meer misleiden. Hij zag in dat hem slechts één weg overbleef. De dokter, zijn moeder en zijn oom waren het met hem eens: hij zou naar Europa gaan.

Nu hij eenmaal besloten was, de zee over te steken, werd hij iets opgewekter. Hij begon weer belang te stellen in hetgeen er om hem heen gebeurde, en toen de „Kaiser Wilhelm” in September vertrok, was hij een toonbeeld van gezondheid en levenskracht.

Hij was op reis naar Edelweiss — naar de zonderlinge juffrouw Guggenslocker die hem op den dag van haar vertrek een kus had toegeworpen.

VI

Veertien dagen later was Grenfall Lorry aan wal gestapt en genoot hij van de heerlijkheden van Parijs. Den tweeden dag na zijn aankomst ontmoette hij iemand die tegelijk met hem op de academie was geweest. Harry Anguish had ook twee jaar zoogenaamd gestudeerd. Hij was een beste jongen, en een toonbeeld en voorganger in alle vakken, die door de faculteit minder gunstig beoordeeld werden. Hij en Lorry waren zeer bevriend, ofschoon hun karakters hemelsbreed verschilden; hun deugden en gebreken waren zoo geheel van afwijkenden aard, dat zij elkander in evenwicht hielden. Hun onverwachte ontmoeting te Parijs was een bron van genot voor beiden en een week lang waren zij onafscheidelijk.

Over Graustark sprak Lorry met zijn vriend eerst veertien dagen na zijn komst in de stad. Hij had bij zichzelf overlegd of het raadzaam was, zijn plannen aan Anguish mee te deelen, omdat hij vreesde dat deze hem zou bespotten. Hij verlangde echter ongeduldig om het onbekende land te gaan zoeken, met zijn hoofdstad, en minstens één der bewoners, en zag zich eindelijk genoodzaakt, Anguish tot zekere hoogte in zijn plannen voor de toekomst in te wijden. Tot zijn verwondering en ontsteltenis was Anguish dadelijk vol geestdrift bereid om den tocht met hem te maken, daar hij reeds bijna een jaar met hetzelfde plan rondliep.

Nu kon Lorry wel niet anders dan zijn geheele hart uitstorten, en hij deed dit met een beschaamd gezicht, want hij verwachtte dat zijn luchthartige vriend hem tot loon van zijn vertrouwen zou uitlachen

en bespotten. Doch Anguish, die levendig en romantisch van aard was, vond integendeel zijn verhaal zeer belangwekkend; het was het merkwaardigste avontuur dat ooit iemand buiten een roman was ten deel gevallen.

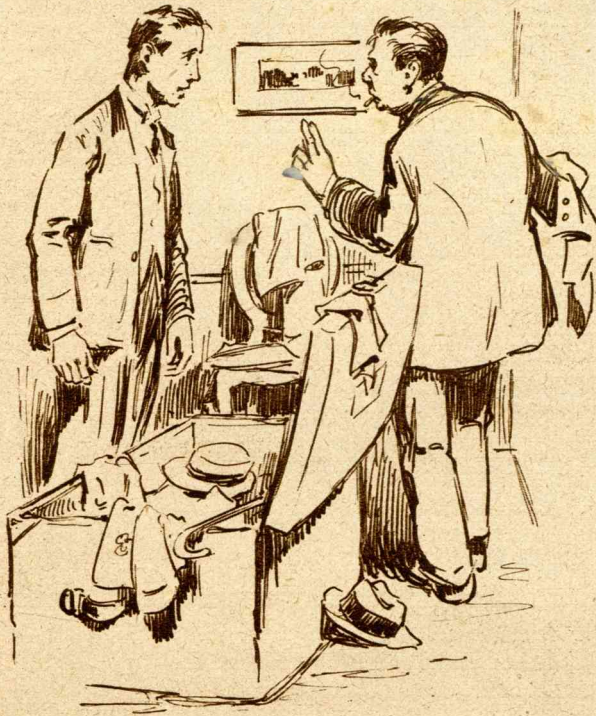
„Vertel mij alles van haar,” drong hij aan, terwijl zijn oogen fonkelden van jongensachtige geestdrift.

Lorry beschreef hem zoo goed mogelijk de geheimzinnige schoone, den deftigen oom en diens vrouw, met bijvoeging van alle bijzonderheden die hem zelf in de war gebracht hadden.

„Dat is prachtig!” riep Anguish. „Veel mooier dan eenige roman, dat verzeker ik je. Waarachtig, kerel, ik kan het je niet kwalijk nemen dat je dit prachtige schepseltje wilt gaan opzoeken. Als mijn nieuwsgierigheid en bewondering zóó waren geprikkeld als de jouwe, dan ging ik tot aan het eindje van de wereld om die bevredigd te zien.”

„Ik zie alleen kans om mijn nieuwsgierigheid te bevredigen. En mogelijk die niet eens. Wie weet iets van Graustark?”

„Geef nu den moed niet op, eer je het beproefd

Anguish, romantisch en tot avonturen geneigd, ried aan, elk een paar revolvers en een mes te koopen...

hebt. Als die menschen in dat land wonen, dan moet het natuurlijk ook te vinden wezen. In elk spoorwegboekje zal het wel aangegeven zijn. Daarginds zijn er zoo verduiveld veel van die kleine koninkrijkes en verstendometjes, dat er een menschenleven noodig zou zijn om ze alle uit het hoofd te leeren. Morgenochtend gaan wij naar een van de grootste spoorwegstations en nemen daar informaties. En als wij dan Graustark ontdekt hebben, dan gaan wij erheen en plukken de bloem die daar bloeit. Ik zal dat zaakje wel in orde brengen en jij zult alleen voor het plukken te zorgen hebben.”

„Gemakkelijker gezegd dan gedaan.”

„Zij heeft je een kus toegeworpen, niet waar?”

„Zeker, maar dat was omdat zij dacht, mij nooit te zullen weerzien.”

„En om die zelfde reden wierp jij haar ook een kus toe, naar ik veronderstel?”

„Op dat oogenblik was ik niet toerekenbaar.”

„Nu, als zij zich er iets meer van bewust was dan jij, dan is zij toerekenbaar, en ik zou haar opzoeken en een verklaring vragen.”

Lorry lachte om zijn ijver, maar hij was toch blijde dat hij zijn energieke landgenoot in zijn vertrouwen had genomen. Twee wisten meer dan één, en hij moest bekennen dat hij bij deze onderneming gaarne een bondgenoot had. Niet omdat hij zulke groote moeilijkheden voorzag, maar omdat hij de eenzaamheid vreesde. Daarom was het voornemen van zijn vriend, om hem naar Edelweiss te vergezellen, een uitkomst voor hem inplaats van een last. Tot laat in den nacht spraken zij over hun uitstapje en toen zij zich eindelijk gereed maakten om naar hun hotel te gaan, wierp Anguish nog even een vraag op, waarvan hij schrikte.

„Wat zul je met haar beginnen, als je haar gevonden hebt, oude jongen?”

Grenfall's wenkbrauwen trokken zich samen; zijn houding zoowel als zijn gelaat getuigde van pijnlijke onzekerheid.

„Daar zal ik over denken, als ik haar maar eerst gevonden heb,” antwoordde hij.

„Denk je met haar te trouwen?” drong de ander aan.

„Hoe weet ik dat?” riep Lorry barsch.

„O neen, dat kun je ook niet weten,” sprak Anguish. „Misschien wil zij je niet hebben — misschien is zij wel getrouwd — er zijn zooveel dingen mogelijk. Maar als je mijn onbescheidenheid niet kwalijk neemt, zou ik je wel eens willen vragen, waar die jacht over de halve wereld toe leiden moet? Alleen om haar eens te zien?”

„Je vroeg mij of ik dacht —”

Hij brak af.

„Ik neem dus aan dat je het gaarne zoudt willen. Nu, ik ben blij dat ik tenminste een bepaald punt heb, om van uit te gaan. Het eenige, waarnaar wij nu moeten streven, is Guggenslocker te vervuilen voor Lorry — wat zeker geen diefstal is, maar veeleer een goede daad, zou ik zeggen. Goeden nacht! Tot morgen.”

Den volgenden morgen namen de twee vrienden een rijtuig, reden naar verschillende stations en vroegen naar Graustark en Edelweiss.

„Zij heeft je beetgenomen, oude jongen,” zeide Anguish, toen zij van het derde station onverrichter zake terugkwamen.

Hij sprak op medelijdenden toon, want het deed hem werkelijk leed.

„Neen!” riep Lorry. „Zij heeft mij de waarheid gezegd. Er is een Graustark en daar woont zij. Daar zou ik mijn hoofd onder durven verdedden.”

„Weet je zeker, dat zij gezegd heeft dat het in Europa lag?” vroeg Harry, om zich heen kijkend alsof hij verwachtte, haar te Parijs te zullen zien.

In zijn hart geloofde hij, dat zij en haar deftige bloedverwanten Gren bedrogen hadden. Misschien woonden zij wel te Parijs en nergens anders. Als Lorry niet zoo stellig gesproken had, zou Anguish hem hartelijk uitgelachen hebben om zijn domme lichtgeloovigheid. Er bestond zeker geen Graustark, en evenmin waren de Guggenslockers met de Wilhelm vertrokken, ondanks alle bewijzen voor het tegendeel. Lorry had koorts gehad en zich verbeeld dat hij haar op de boot zag. Waarom stond haar naam niet op de lijst, als zij aan boord was?

Eindelijk, na twee dagen van vruchteloze nasproingen, wilde Lorry in wanhoop het onderzoek opgeven. Doch Anguish verzette zich hiertegen, vergetend dat hij den vorigen dag zelf zijn best gedaan had, om zijn vriend van zijn plan af te brengen.

„Wij zullen nog eerst naar de bibliotheek van Parijs gaan en de boeken en atlassen doorkijken,” zeide hij. „Of, nog beter, laat ons naar het postkantoor gaan. Als er een Graustark bestaat, weten zij het bij de postkeren.”

Samen begaven zij zich naar het hoofdpstkantoor, waar zij, na van den een naar den ander verwezen te zijn, eindelijk het departement ontdekten, waar zij inlichtingen konden krijgen. Binnen vijf minuten hadden zij genoeg vernomen, om juffrouw Guggenslocker te rechtvaardigen, Lorry in den zeven-den hemel te verheffen, en Anguish razend van ongeduld te maken. Graustark was een klein vorstendom, ver oostelijk gelegen, en Edelweiss was een stad van vijf-en-zeventig duizend inwoners, altijd volgens den postgids.

Meer konden de Amerikanen niet te weten komen; dus trokken zij naar het bureau van Baedeker. Hier vonden zij een grooten atlas en na ijverig en nauwkeurig zoeken, mocht het hun gelukken, het vorstendom Graustark te ontdekken. Verslagen keken zij elkander aan.

„Wat een verduiveld eind ver ligt dat roode vlekje op de kaart,” peinsde Lorry. „Wat een ongelegen hoek voor zoo'n meisje om te wonen,” ging hij voort, „en die vriendelijke oude dame en dien deftigen oom Casper! Men zou eer denken dat er barbaren woonden dan menschen als de Guggenslockers, zoo verfijnd beschaafd, voornaam en rijk. Ik begin hoe langer hoe meer belang te stellen in dat land.”

„Ik ook. Ik ben bereid tot den tocht, oude jongen, als jij er ook nog plan op hebt. Misschien is zij wel niet het eenige mooie, bevallige meisje dat daar woont. Wij hebben zoo'n moeite gehad om Edelweiss op de kaart te vinden, laat ons nu niet rusten, voordat wij het in werkelijkheid zien.”

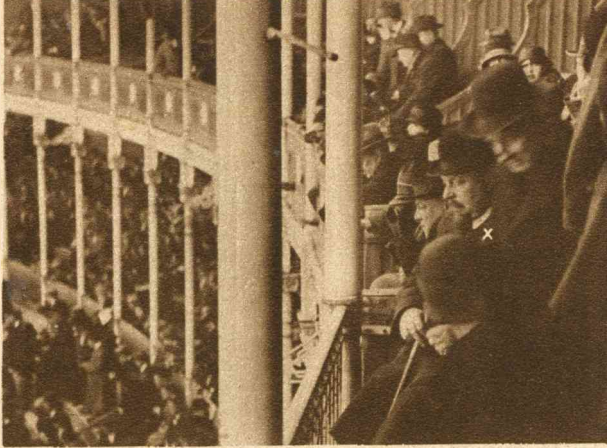
Haastig maakten zij hun toebereidselen voor den tocht. Anguish, romantisch en tot avonturen geneigd, ried aan, elk een paar revolvers en een mes te koopen, omdat zij in zulke onbekende bergstreken moesten rekenen op een ontmoeting met struikrovers en andere gevaren. Lorry lachte hierom, maar liet zich toch overhalen om een paar flinke revolvers te koopen, en sprak het vooruitzicht op spannende avonturen niet al te zeer tegen.

(Wordt vervolgd).

Dertien mensen uit een brandend huis gered.

De vorige week Dinsdagavond brak er brand uit in perceel Heerengracht 432 te A'dam, waarin gelijkvloers een garage gevestigd was. De vele gezinnen die het huis bewoonden verkeerden dra in levensgevaar. Door het kloekmoedig optreden van brandweer, politie en een burger konden allen echter gered worden.

Z. K. H. Prins Hendrik te Madrid.

Prins Hendrik (x) gekiekt tijdens een bezoek aan een stierengevecht in de Spaansche hoofdstad.

De bevordering der hygiëne te Rotterdam.

Ook Rotterdam heeft nu — evenals onze Residentie — zijn ondergrondse toiletten, die een belangrijke hygiënische verbetering beteekenen.

De kampioen der Russische Windhonden.

Een prachtig Dwergeesje.

De eerste-prijswinner der Engelsche Bùldoggen.

Poedel poseert voor onzen fotograaf.

De eerste prijswinner der Windhonden met z'n jongen meester.

Van de internationale honden-tentoonstelling, Zaterdag en Zondag 11. in het R.A.I.-gebouw te Amsterdam gehouden.

De uitsluiting in Twente.

Donderdag 13 Maart werd te Hengelo een demonstratie gehouden door de uitgesloten in Twente. — Een overzicht der betooging.

De heer J. A. Schaper.

Den 17en Maart was het 25 jaar geleden dat de heer J. A. Schaper het lidmaatschap der Tweede Kamer aanvaardde.

Een H. Hartbeeld te Delft.

Zondag 16 Maart werd op 'het plein der St.-Hippolytuskerk te Delft een H. Hartbeeld onthuld.

Prof. Paul Ehrlich,

de samensteller van zeer bekende geneesmiddelen, werd de vorige week 70 jaar.

P. A. v. Antwerpen.

Den 21sten Maart a.s. wordt de heer P. A. v. Antwerpen te Utrecht, een bekend plantenvriend, natuurbeeminaar, schilder en componist, 80 jaar.

Ds. M. G. Blauw,

Predikant der Nederd. Herv. Gem. te Schoten (N.H.), herdenkt 19 Maart zijn 25-jarig ambtsjubileum.

De Zeer Eerw. heer Ant. v. d. Venne,

directeur van het R.K. Gymnasium te Rolduc (Kerkrade) vierde 18 Maart zijn 25-jarig priesterfeest.

Dr. J. P. Fockema Andreae,

herdenkt 30 Maart den dag waarop hij vóór 10 jaar tot burgemeester van Utrecht werd benoemd.

Links :

Het afscheid van Beppe de Vries.

Ter gelegenheid van haar vertrek naar Engeland gaf Beppe de Vries Zaterdagavond 11. in het Paleis voor Volksvijlt te Amsterdam een afscheidsvoorstelling van „Gri-Gri“. — Op onze foto ziet men Mevrouw De Vries te midden harer bewonderaars.

Rechts :

„Onze Voeding“

Vrijdag 14 Maart werd in den Dierentuin te 's-Gravenhage de tentoonstelling „Onze Voeding“ officieel geopend. Onze foto geeft het bestuur der expositie.

VOOR ONZE

Nuttige Wenken.

WIJN- EN BESSENVLEKKEN.

Wijn- en bessenvlekken kan men gemakkelijk uit linnengoed verwijderen door het afkooksel van witte boonen zonder zout.

Idem door de plek boven een pot met kokend water te houden: dit helpt echter slechts dan als de vlek versch is.

Idem door weken in warme melk, gevolgd door uitwassen.

Idem door inwrijven met waterstofsperoxyd, daarna met geest van salmiak en ten slotte door uitspoelen in zuiver water.

Idem door uitwasschen in zoutwater.

Oude vlekken verdwijnen door met water verdunde zwavelzure chloorkalk.

Idem door zuringklaver en wijnsteenzuur, in water opgelost.

Idem door ze met koud zuiver varkensvet te bestrijken, dit een week te laten inwerken, daarna met groene zeep in te wrijven en in lauw water uit te wasschen.

Meestal bereikt men veel met wijnsteenzuur alleen: helpt dit echter niet, dan maakt men de plek nat met een oplossing van zwavelzure natron, wrijft er met de vingers fijn wijnsteenzuur in en spoelt daarna de plek goed uit.

Brij van zeep en regenwater wordt op de vlek gestreken, daaroverheen potasch gestrooid en na 24 uur de plek uitgewassen.

Vlekken van boschbessen verdwijnen door ze in te wrijven met aalbessensap.

Idem door ze aan zwaveldampen bloot te stellen.

HET REINIGEN VAN BEDDEVEEREN.

Men weekt de veeren in een slappe oplossing van koolzure natron in water. Hierin blijven ze 3 à 4 dagen, waarop ze na het afdruppen in een zeef in regenwater gewasschen en op een net of een vlechtwerk gedroogd worden.

Zeer vuile veeren doet men in een zak of nog beter in een net en kookt ze in zeepwater. Daarna worden ze zoolang in lauw regenwater gewasschen tot dit schoon blijft. Eerst na heel zorgvuldig afdrogen mogen de bedden er weer mee gevuld worden, omdat zich anders klompen vormen.

HUISMOEDERS

Recepten.

Bruine-boonensoep.

Benodigd: 3 dL. bruine boonen, 2½ L. water, 2 uien, 1 laurierblad, 1 theelepels kerrie, 1 klein stukje Spaansche peper, 30 gram boter, 25 gram bloem, 4 kruidnagelen, ½ eetlepel soja.

Bereiding: De boonen wasschen, weken en na het gaar worden nog eenige uren laten koken. Den ui fijnhakken en gaar smoren in de boter: vervolgens de bloem, het laurierblad, de Spaansche peper, de kerrie en de kruidnagelen toevoegen en onder voortdurend roeren, fruiten tot ui en bloem mooi donkerbruin zijn. De boonen door een fijne, metalen zeef wrijven, boonenwater en puree bij de boter en de bloem voegen, de massa al roerende aan de kook brengen en zachtjes laten koken, tot de soep gebonden en roodbruin van kleur is. Dan kan men er de soja, en, zoo nodig, zout en peper naar eigen smaak aan toevoegen. De soep nogmaals zeven, om de uien achter te houden.

Er worden dobbelsteentjes oud brood, in boter gefruit, bij gepresenteerd.

Varkensschijf.

Benodigd: 2½ K. G. schijf, 50 gram boter, 25 gram zout.

Bereiding: Het vleesch overgieten met kokend water en zouten. De boter in de braadslede bruin braden en zooveel kokend water toegieten, tot de bodem geheel bedekt is. Het vleesch hierin plaats en in een heeten oven gaar en bruin braden (30 à 35 min. per 500 gram). De jus met water nabraderen.

Na korten tijd is het water uit de braadslede verdampt en vervangen door gesmolten vet uit het vleesch, zoodat de vrees voor het branden van de boter overbodig wordt. Men kan groot varkensvleesch geheel zonder toevoeging van boter of vet braden: men plaatst dan het vleesch in de braadslede, waarvan de bodem uitsluitend met water bedekt is. De jus wordt echter mooier van kleur en aangenamer van smaak, indien men, op de voorgeschreven wijze, een weinig boter gebruikt.

De nieuwe Voorjaarsmode.

Links: Een licht-bruin mantelpakje van popeline. Het rechte jasje dat bijna geheel in fijne kleuren is geborduurd, heeft aan den onderkant twee platte strooken, in dezelfde effen kleur als de zoom van de mouwen, de binnenkant van den kraag en de revers. Op de bovenste der strooken zijn een paar kleine zakjes aangebracht. — **Rechts:** Een costume à trois pièces van marineblauw gabarone. De rok is heel eenvoudig. Aan het manteltje is van de schouders af tot over den rug een pelerine aangerimpeld, die met vrolijk gekleurde schotsch-geruite zijde is gevoerd, evenals de binnenkant van den kraag en de revers. In het jasje zitten geen mouwen, die van de japon komen er doorheen. Desgewenscht kan men den kraag nog met wat wit bont garneren. De oorgeslagen rand van den kleinen hoed is eveneens van schotsche zijde. B. M.

Men doet de vuile veeren in een net, hangt dit, zonder dat het den bodem aanraakt, in een ketel met kokend water en beweegt het net heen en weer. Dit en de golvende beweging van het water bewerken een snelle reiniging.

VOOR DE JEUGD

WETENSWAARDIGHEDEN.

HET DUBBELE SCHRIFT.

Wanneer men een drinkglas voor twee derde met suikerstroop vult en daarop met een lepel, dien men dicht boven de strooppervlakte houdt, langzaam en voorzichtig wat water giet, zoodat de beide vloeistoffen zich niet vermengen, dan schijnt het schrift op een blad wit papier, dat men vooraf onder op het glas dichtbij het grensvlak van beide vloeistoffen geplakt heeft, dubbel, wanneer men van den anderen kant af er naar ziet en tegelijk naar het grensvlak. Men ziet het eenmaal direct en eenmaal als spiegelbeeld in het grensvlak, dat ten gevolge van de volkomen terugkaatsing als spiegel werkt. Probeer het maar, het gelukt ongetwijfeld!

HET INSECT IN DE FLESC.

In een luchtdicht gesloten glazen fles bevindt zich een levende vlieg, die bij begin van de proefneming stil op den bodem van de fles zit. Het geheel wordt op de weegschaal geplaatst en in volkomen evenwicht gesteld. Spoedig daarna vliegt het dier op, en zweeft in de flesch rond, zijn gewicht oefent dus geen drukking meer uit op de substantie van het glas. Zal men daaraan de balans kunnen merken? Eigenlijk moest dat het geval zijn, want voor haar is het lichaam van een vlieg al een flinke belasting. Maar de verwachte uitwerking doet zich niet voor; de weegschaal blijft onveranderd in evenwicht. Immers het gewicht van de vlieg is niet verdwenen, maar doet zich thans indirect gevoelen, door de drukking op de lucht, waarin ze rondvliegt. Alleen op het ogenblik, dat zij zich van den grond verheft, heeft een mechanische schok plaats, die even merkbaar is door een voorbijgaande schommeling van het juk.

Prijzraadsel No. XLII.

Verbeterde opgave

De teekening in ons vorig nummer was niet juist en een nauwkeurige teekening is voor een goede oplossing noodig. Daarom plaatsen we de honden nogmaals, maar nu in de goede houding.

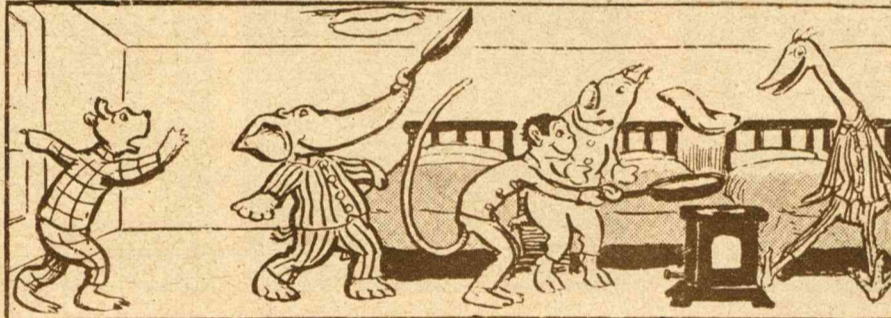

Babelhoekje.

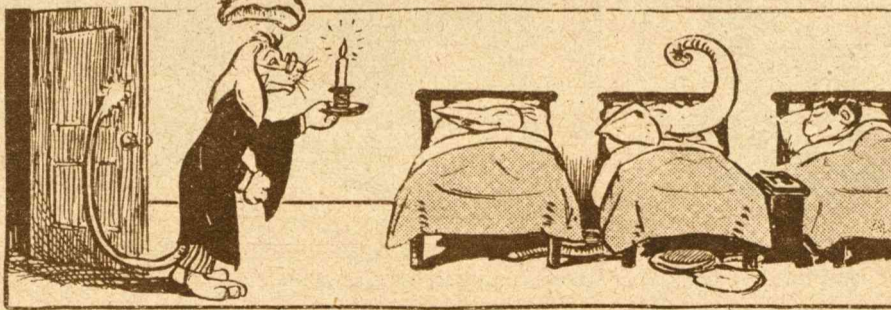
Daan Pijzel. — Het was bij ons aan de kust al minstens even erg met het weer. Klaag dus maar niet. Wie weet wat een mooie lente we nu krijgen.

Marietje Geels. — Je briefje is in goede handen gekomen. Zorg nu, maar, dat je voortaan niet onder de goede oplossers ontbreekt.

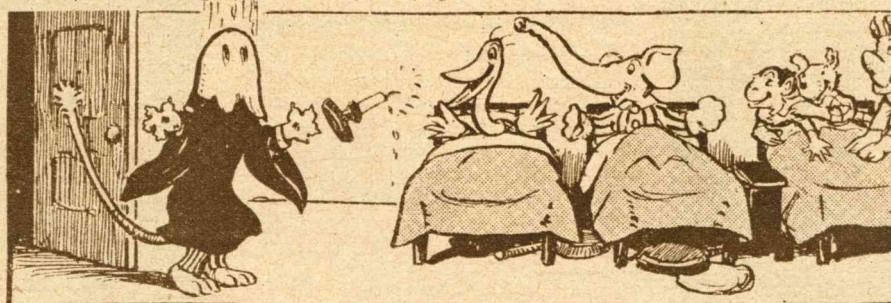
DE GESTOORDE SMULPARTIJ.

1. Het was de gewoonte op de kostschool van meester Leeuw, dat er op vastenavond pannenkoeken gegeten werden. Ditmaal waren de jongens echter zoo ondeugend geweest, dat ze voor hun straf geen pannenkoeken kregen. — „Wat 'n schandaal! We krijgen geen pannenkoeken!” riep Sjimpie. — „Wat! geen pannenkoeken!” echode Jumbo. „Ik zou wel eens willen zien wie mij zal verhinderen pannenkoeken te eten. Luistert jongens!” De jongens staken nu de hoofden bij elkaar en spraken af, dat zij 's avonds in de slaapkamer stiekum pannenkoeken zouden gaan bakken. Sjimpie gaste een koekenpan uit de keuken, Jumbo wist een petroleumstel meester te worden, de anderen zorgden voor meel, eieren en andere benodigdheden en toen de snakes eindelijk naar bed moesten, begon de pret. Jumbo gooidde bij het keeren een pannenkoek zoo hoog, dat hij aan den zolder bleef plakken.

2. Juist op dat oogenblik kwam Bobbie Beer, die op de wacht had gestaan de slaapkamer binnen, roepende: „Jongens, daar komt de meester! Gauw naar bed!” Zij wierpen de koekenpannen onder een ledikant, schoven het petroleumstel buiten het gezicht en kropen onder de dekens en toen meester Leeuw binnenkwam, zag hij niets dan slapende jongens.

3. „Ze slapen allen rustig, de jongens! Ik heb me zeker vergist, toen ik dacht dat ik leven hoorde! Oh...!” op dat moment liet Jumbo's pannenkoek van den zolder los en viel bovenop meesters hoofd, en bedekte dit als een kleverigen helm. Al de jongens gierden van den lach, maar den volgenden dag was het de beurt van meester Leeuw om te lachen.

Truusje en Rietje Bouwman. — Ik vind het altijd prettig als ik er een nieuw neefje of nichtje bij krijg, en daarom doet het mij genoegen dat jellu ook aan de spelletjes en raadsels wilt meedoen. Zoodat ik al meermalen in het Babelhoekje gezegd heb, krijgen degenen die trouw aan de raadsels mede en vast een prijs. Als je mij weer een brief stuurt, moet je mij maar eens vertellen hoe oud jullie zijt.

Wies. — Ja, ja, geef dien armen oom maar een uitbrander. Ik heb er al meer gehad. Doch wacht maar, ik zal mij binnenkort wel wreken door een heel lastig prijsraadsel te plaatsen en eens kijken wie van de mopperaars dan een goede oplossing heeft. Aan de troostprijzen mag ieder meedoen, ook al heeft men reeds een prijs gewonnen. Als ik nu een moeilijk raadsel plaats, dat je niet kunt oplossen, is dat je eigen schuld (zie boven!) in allen geval heb je dan nog een kans bij tien oplossingen. We zullen je echter noteeren, je kunt nooit weten hoe een koe een haas vangt.

H. Meina. — Je naam heb ik genoteerd. Meer dan een raadsel tegelijk inzenden kan niet, omdat alleen dan een nieuw raadsel geplaatst wordt, als de oplossing van de vorige in ons blad heeft gestaan.

Herbert van Dongen. — Ik wil graag bevestigen dat je je best doet, maar je bent de eenige niet, en als ik ieder die zijn best doet een prijs moest geven, dan ging ik zeker bankroet. Om de ijverigen nochtans te beloonen, stellen we troostprijzen beschikbaar voor 5 opeenvolgende of 10 niet opeenvolgende goede oplossingen. Hieraan kan je ook meedoen, als je het mij maar opgeeft.

Jo van Breskens. — Als je denkt, dat ik niet meer Zeeuwse brieven krijg, heb je 't mis. De meesten sturen alleen een oplossing in, zonder meer, zoodat er voor een babbeltaalje geen reden is.

Ariane Pijzel. — Zoodat je in het Babelhoekje hebt kunnen lezen, zijn er meerdere nichten en neven, die om een moeilijker prijsraadsel gevraagd hebben. Wij zullen met de verlangens rekening houden en spoedig iets plaatsen waar wat meer werk aan te doen is.

Elisabeth van Hardenbroek. — Je kunt aan de prijsraadsels meedoen of er mee uitscheiden naar eigen verkiezing. Voor ieder prijsraadsel worden twee prijzen beschikbaar gesteld, soms, wanneer er heel veel oplossers zijn, verduubelen we dit getal. Deze prijzen worden meestal bij loting onder de goede oplossers verdeeld, soms aan de beste oplossers geschonken. Een paar maal per jaar, zooals kort geleden met St. Nicolaas, stellen we een grooter aantal prijzen beschikbaar. Bovendien geven we aan ieder die vijf opeenvolgende of tien niet opeenvolgende prijsraadsels goed heeft opgelost een troostprijs cadeau. Degenen, die voor deze troostprijzen in aanmerking willen komen, moeten dit aan mij mededeelen en elke oplossing nummeren. Bijv. Raadsel X., 1; XLI., 2; XLII., 3 enz. Ik geloof hiermee al je vragen beantwoord te hebben.

Gootje Pijzel. — Gewoonlijk geven wij als prijzen eenige boekwerken. Een paar maal per jaar worden een 25 tal prijzen gegeven, in hoofdzaak bestaande uit speelgoed. OOM TOM,

DE MACHT DER DRIE

Een roman uit het jaar 1955
DOOR HANS DOMINIK

Geautoriseerde vertaling door Pierre Dumoulin

58)

DE morgenbladen hadden het bericht gebracht en er wetenschappelijke commentaren van gegeven. Naar het vermoeden der geleerden betrof het hier een onderzeesche vulkaanuitbarsting.

Professor Raps had de dépêche nog den vorigen avond gelezen. Hij miste de nauwkeurige opgave van het tijdstip en was daarom naar de redactie gegaan. Men had hem deze opgave bereidwillig verstrekt, 8 u. 13 m. 's avonds.

De professor had het origineele telegram langen tijd in de hand gehouden. De samenhang was te frapant, te veel in het oog vallend om hem niet te trefen. En terwijl hij daar zat te peinzen had de redacteur hem een andere, juist binnenkomende dépêche van het Forest Department of Canada voorgelegd. Een bericht van een hevigen boschbrand, bij welchen verscheidene duizenden hectaren, oerwoud in de asch waren gelegd. Het merkwaardige was, dat het vuur zich hier niet langzamerhand had voortgeplant. De gansche reusachtige oppervlakte moest bijna op hetzelfde oogenblik hebben vlam gevat en plat gebrand zijn.

En dan had het dagblad des avonds laat nog een eigenaardige mededeeling gedaan.

Een vonkbericht van het Indische groote station de Delhi.

Plotselinge, verrassende sneeuwsmeltingen in den Himalaja, Ghahngak, Burh Ghandk en Damla werpen hoogwater in den Ganges. Overstroming bij Hajipoer.

De morgenbladen van heden hadden het bericht uit Delhi ook gebracht. Zij voegden er echter een tweede

dépêche aan toe, eveneens uit Delhi, dat het smelten der sneeuw en het hooge water even plotseling als zij ingetreden waren, ook weer opgehouden hadden.

Dat waren de voornaamste berichten, de belangrijkste schakels van de keten.

Professor Raps had 's nachts geen rust kunnen vinden. Gedachten kwamen en gingen gedurende de uren van middernacht tot zonsopgang. Zij overvielen hem, drongen zich aan hem op, dwongen hem telkens en telkens weer over deze berichten na te denken en ze met elkaar in samenhang te brengen. Toen hij des morgens vroeg opstond, had hij een oplossing gevonden. Het zijn geen toevallige natuurverschijnselen... het waren werkingen der Macht... Wat was er geschied?... Ruimte-energie was op de meest verschillende plaatsen der aarde bijna gelijktijdig tot ontploffing gekomen... Waarom... om welke reden? Vóór het sluiten van den vrede zouden deze werkingen verklaarbaar zijn geweest... Waarom thans? Thans was een bewijs der Macht niet meer noodig.

Ongeveer te negen uur 's morgens had professor Raps een telegram uit Hammerfest ontvangen. Ook daar waren de beide ontploffingen in den spectroscop waargenomen en deze tweede waarneming bevestigde zijn gevolgtrekkingen. De laatste explosie vertoonde de lijnen van zuiver aluminium.

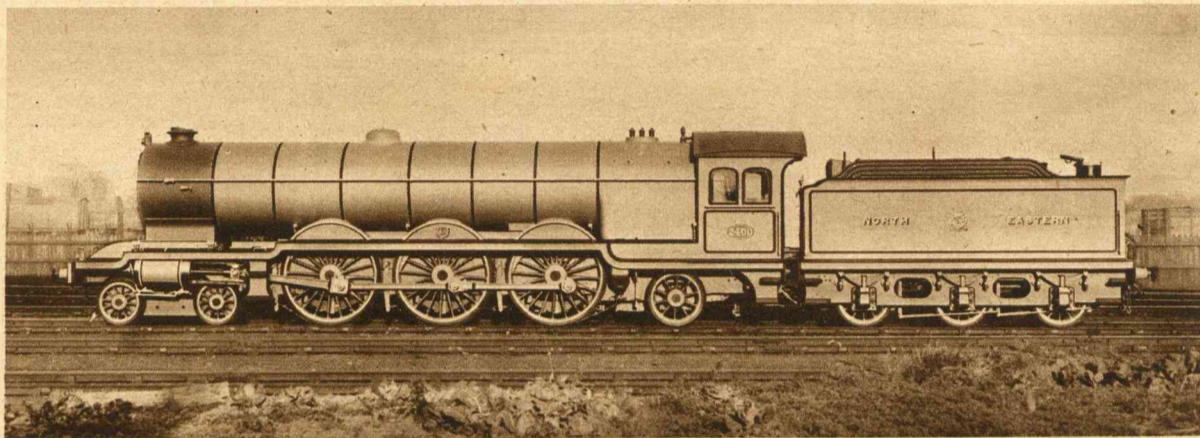
Wat was het doel, wat was de beteekenis van al deze verschijnselen... had het nog zin... of was het misschien ook een zinnelooze strijd... had de Macht zich zelf bestreden?... Drie waren er immers... drie moesten er immers zijn?... Waren de drie dragers der Macht met elkander in strijd geraakt? Of... was het zelfvernietiging?... zelfvernietiging?...

tinging?... Het corrigens? „Zoo is het!“ De uitroep ontsnapte den geleerde, toen zijn sluitketen tot aan dit punt gesmeed was. Het corrigens van den ouden Linnaeus had zich vertoond. In een geweldige uitbarsting had de natuur zich van een druk bevrijd, die werkte in strijd met haar eeuwige wetten... was het dat?... Het moest zoo zijn.

„Zoo is het!... Zoo is het geweest.“ De overtuiging, dat het zoo en niet anders was droeg hij in hoofd en hart.

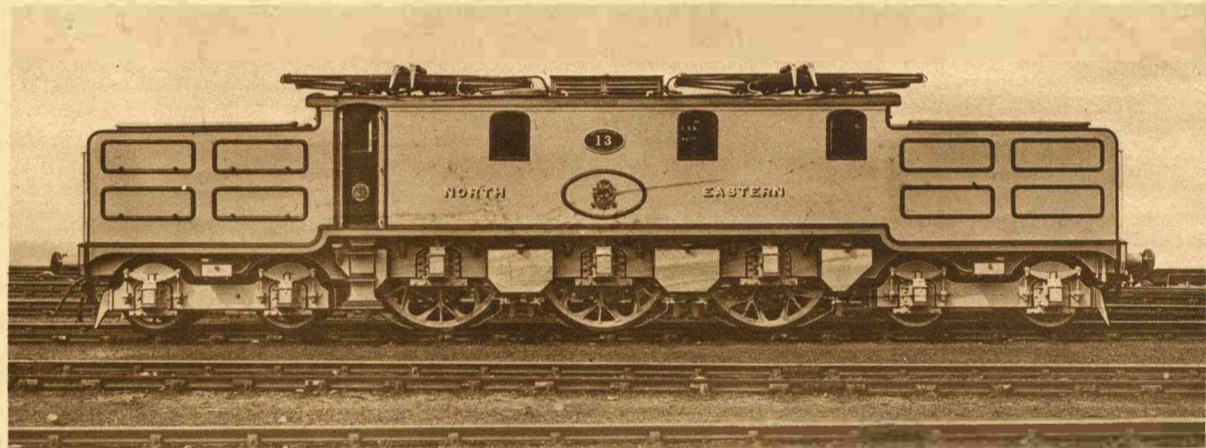
Het was tijd naar zijn college te gaan en een lezing over electro-dynamica te houden. Hij verliet zijn woning en ging naar de hoogeschool.

Hij sprak en was zelf over de bezieling, over het vuur in zijn voordracht verbaasd. Hij voelde het, hij merkte het aan de gelaatstreken der toehoorders, dat hij het auditorium heden meer dan ooit boeide. Er leefde en werkte iets in hem, wat hem verhief, wat aan de logische gevolgtrekkingen, de mathematische formules zijner lezing een hoogere vlucht verleende. En de toehoorders vonden hun leeraar veranderd, zagen dat het fijne kalme gelaat van den geleerde heden van vreugde over eene ontdekking gloeide.

Moderne Engelse locomotieven.

De op deze pagina gereproduceerde foto's brengen de nieuwste typen van Engelse locomotieven in beeld. De stoomlocomotief — hierboven weergegeven — trekt vooral door haar sierlijken bouw de aandacht. Men lette er op dat de engelse ingenieurs zoo weinig mogelijk hefboomen enz. aan de buitenzijde aanbrengen. Men houdt de machines in Engeland bij voorkeur zoo eenvoudig mogelijk. — De elektrische locomotief van 1800 P.K. die men hieronder ziet afgebeeld, levert het bewijs dat ook in het geboorteland der stoomlocomotief de elektrische machine reeds een zeer ernstige mededingster is geworden.

De lezing was ten einde. Professor Raps wilde den kathedraal verlaten en zag dat zijn hoorders nog iets van hem verwachtten, dat honderd paren oogen vragend op hem gevestigd waren, en bleef nog eens op den kathedraal staan, voelde hoe zijn lippen zich onder een innerlijken drang spanden. En wist niet hoe het geschiedde, dat hij de woorden sprak: „Mijne heeren! *Natura non facit saltus!*“

Er heerschte stilte in de gehoorzaal. Maar de hoorders zagen het gelaat van hun leeraar zich verhelderen, zagen iets van een straling op zijn gezicht en ieder hunner voelde het. Hier had een groote geest een inzicht gehad in de wereldschokkende gebeurtenissen der laatste dagen. Onstuimige bijvalsbetuigingen deden de zaal dreunen toen de professor den kathedraal verliet.

De avondbladen bevatten reeds een verslag van wat er in het college had plaats gehad. Het woord van Linnaeus, dat de professor daar gesproken had, werd over den aardbol rondgevoerd.

Een blad bevatte het bericht, dat een hooge ambtenaar der rijksregering den professor reeds des namiddags in zijn woning bezocht en een lang onderhoud met hem gehad had. Een ander blad wist mede te deelen, dat de vertegenwoordigers der rijksregering daarna tot laat in den nacht vergaderd hadden. Dépêches vlogen de wereld rond. De conferentie der Rijksministers bleek een feit te zijn en deed de spanning toenemen.

„Wat wist Duitschland?... Kende Duitschland het geheim?“

De oogen der gansche wereld richtten zich plotseling naar Duitschland. Men begon te rekenen.

Men maakte een ruwe raming van de Deutsche machtmiddelen, de economische versterking van Duitschland door de leveringen van den Engelsch-Amerikaanschen oorlog. Daarnaast stelde men de verzwakking der beide oorlogvoerende landen. De uitputting hunner geldmiddelen, het verlies hunner vloten en andere strijdmiddelen.

Was Duitschland het geheim der Macht op het spoor gekomen?

* * *

Toen de deur van den Rapid Flyer in het slot viel, liet Erik Truwor de turbines werken. Met snelle vlucht stormde de machine de hoogte in en liet kilometer na kilometer onder zich.

Reeds stond de zonnescijf, die daar beneden al voor de helft door den horizon bedekt werd, weer vrij boven de kim. Reeds nam de wijduitgestrekte ijswoestijn onder het vliegtuig den vorm aan van een ontzaglijke kom.

Erik Truwor stond aan het stuur en zag het... keek dan weer naar boven en balde de vuisten als dreigde hij een onzichtbaren vijand.

Een enkele gedachte beheerschte zijn zieke brein: Naar boven... steeds hoger naar boven...

De vlieger steeg en steeg maar steeds. Maar hij was slechts gebouwd om een hoogte van dertig kilometer te bereiken en op die hoogte te vliegen.

Erik Truwor zag aan den hoogtemeter, dat de machine langzamer steeg, dat de kracht der machines verflauwde.

„Haha... haha...“ Weer klonk dat holle akelige lachen van zijn lippen.

„Menschenwerk!... prullen... ze kunnen niet verder. Hunne macht is ten einde... Maar ik, ik heb de macht... haha... ik stijg tot ik jullie onder mij heb... jullie daar boven...“

Behendig verwijderde hij de pallen aan de schakelhefboomen van den straler en concentreerde de energie in de drukkamers der groote turbines.

Aanstands werd de uitwerking zichtbaar. De turbines, die tot nu toe zwak en onregelmatig geloopt hadden, begonnen met duizelingwekkende snelheid te draaien en namen de propellers in hetzelfde tempo mee.

De Rapid Flyer steeg onophoudelijk. Reeds lang had hij de hoogte van dertig kilometer overschreden en was tot ver in de zone van het noorderlicht doorgedrongen. Reeds straalde de zon weer geelwit, die hij dagen lang slechts in bloedrooden schemerschijn gezien had. Reeds stond zij hoog boven de kim.

De Rapid Flyer steeg, en het land werd steeds uitgestrekter. Reeds was hij honderd kilometer gestegen. De noordelijke kustlijnen van het vasteland werden zichtbaar, meer te vermoeden, dan te zien.

Hooger op!... Steeds hooger... Het was te vergeefs, dat hij de turbines tot berstens toe met energie voorzag. Het was te vergeefs, dat de propellers tot scheurens toe gespannen, met razende snelheid rondwentelden. De atmosfeer was op deze hoogte te ijel om den luchtschroeven nog houvast, den draagvlakken steun te geven. Hooger dan 100 kilometer kwam hij met de machine niet.

Hoe had hij ook kunnen verwachten, met dit gebrekkige menschenwerk hoogten te bereiken van welke hij zijn gansche rijk vermocht te overzien.

Iets heel anders zou hij moeten bouwen. Een machine, die door de kracht van den straler alleen gedreven als een vuurpijl door de ruimte vloog, die hem binnen weinige seconden honderden kilometers boven de aarde verhief. Een hemelwagen, der nieuwe Macht... der nieuwe Godheid waardig. Jammer, dat Silvester dood was. Die zou hem de machine zeker en snel gebouwd hebben.

(Wordt vervolgd).

PANDER
& ZONEN

**DEN HAAG, AMSTERDAM
ROTTERDAM**

**ONTVINGEN DE
NIEUWE DESSINS**

LINOLEUMS

VOOR

Grappjes.

A: „Je kunt merken dat je getrouwd bent hoor! Nu heb je geen gaten meer in je sokken.”

B: „Nee. Een van de eerste dingen die mijn vrouw mij leerde was hoe ik ze moest stoppen.”

Hij: „Kun je je nog herinneren, lieve, dat toen wij trouwden de dominé zei dat wij voortaan één zouden zijn?”

Zij (teeder): „Ja — en wat is er mee?”

Hij: „Niets lieve, alleen ben ik tot de conclusie gekomen, dat jij die een bent.”

Hij: „Wat een lief handje! Ik wou dat ik het voor altijd in mijn zak kon steken!”

Zij (liefjes): „Wees maar niet ongerust. Als wij eenmaal getrouwd zijn, zal het vaak genoeg in je zak zitten!”

„Wat doe je daar?”

„Ik hang me op.”

„O, maar dat moet je om je nek en niet om je middel doen!”

„Ja, ik heb het eerst zoo gedaan, maar toen kon ik geen adem halen!”

Allerlei Wetenswaardigs.

WAARZEGGEN IN DROOMEN.

Ondanks de groote zekerheid, waarmee men de mededelingen hierover doet, is het toch niet voorgekomen, dat in een droom aan iemand dingen voorspeld werden, die later werkelijk gebeurden, zonder dat de betrokken persoon het door een of anderen samenhang, te voren reeds had kunnen vermoeden. Wel is waar, is er dikwijls een toevallige samenloop van omstandigheden, die voor kortzichtige menschen wonderbaarlijk lijkt, maar dat bewijst natuurlijk niets.

Anders is het met droomen, die lang vergeten, onbetekenende dingen weer uit het onderbewustzijn opdiepen. Hierover deelt Dr. Lehman uit zijn verzameling de volgende wonderlijke voorbeelden mee.

P. was aangesteld in een plattelandspothek. Op een avond toen hij naar bed wilde gaan, miste hij zijn sleutelring en kon hem ondanks lang en zorgvuldig zoeken, niet vinden. 's Nachts droomde hij, dat hij op een bank in den tuin zat en de sleutels aan een tak van een vlierstruik hingen, die bij de bank stond. Den volgenden morgen herinnerde hij zich zijn droom en vond de sleutels werkelijk in den vlierstruik. Hier had hij ze natuurlijk in den loop van den dag onbewust — in gedachten — opgehangen en in zijn droom dook de herinnering daaraan weer op.

Van denzelfden aard is de volgende droom, dien Lehman met de eigen woorden van dengene, die ze hem vertelde, een rechter, weergeeft: „In een zekeren termijn had ik veel geld in kas. Op 'n dag bleek bij 't controleeren, dat ik 1000 kronen

„Uw man schijnt weer wat beter te worden, juffrouw Mig.”

„Ja, maar hij is toch nog niet de ouwe, en dat zal hij wel nooit worden ook. Arme kerel, ik zal nooit meer het hart hebben hem te slaan.”

Mevrouw: „Dat is een mooie tijd om thuis te komen — en je zal zeker wel weer in fraai gezelschap geweest zijn ook!”

Mijnheer: „H — honi soit qui mal y pense.”

Mevrouw: „Ja, schei nu maar uit met die gemeene woorden . . .”

te veel had. Mijn kantoorpersoneel en ik zochten dagen lang met groote nauwkeurigheid naar de fout, maar ondanks alle hoofdbreken, gelukte 't niet haar te vinden. Tien dagen later ontdekte ik haar in mijn droom. Duidelijk zag ik mij een kapitaal van 14000 kronen aan iemand uitbetalen, eerst gaf ik hem 12000 kronen in verschillende soorten van munten, en toen twee bankbiljetten van 5000 kronen, met de volgende woorden: „Hier zijn 13000 . . . 14000 kronen!” welke de man zonder een woord te zeggen, aannam! 's Morgens herinnerde ik mij den droom duidelijk en bij nader onderzoek bleek dat mijn droom mij de juiste opheldering gegeven had.

DE KUNST DER KLANKEN DOOR MAARTEN DIJK.

30. Aërophenen: Het orgel.

Ook het orgel behoort tot de aërophenen, daar zijn klank geheel op trillende luchtkolommen berust. Het groote verschil met de overige instrumenten van deze afdeling is evenwel, dat bij al deze slechts 1 pijp aanwezig is, die door een of andere oorzaak meerdere tonen kan geven, terwijl bij het orgel voor elken toon een afzonderlijke pijp bestaat. Als men nu bovendien nog weet, dat vele orgels ons geheele toon-systeem omvatten en daarbij vele tonen in verschillende klankkleuren bezitten (waarbij voor elke kleur weer een andere pijp noodig is), dan zal men begrijpen, waardoor een orgel zoo'n geweldig groot instrument moet zijn. Deze grootte wordt nog vermeerderd door de vele andere dingen, die noodig zijn, om al deze pijpen bespeelbaar te maken. Daar is in de eerste plaats het windwerk, dat den luchttoevoer doet ontstaan. Het voornaamste deel van het windwerk zijn de balgen. Ze bestaan uit twee soorten: de schep-balgen, die de lucht uit den dampkring zuigen en deze dan doorgeven aan de tweede soort, de magazijn-balgen, die haar bewaren. De verdere deelen van het windwerk zijn de windkanalen, de windkasten en de windladen. De kanalen voeren de lucht van de magazijnbalgen naar de pijpen en wel aldus, dat alle wind eerst in het hoofdkanaal wordt saamgevat om van daaruit op de bij-kanalen verdeeld te worden. Van hieruit gaat de lucht dan in de wind-kasten, die het voorportaal zijn van de windladen. Vanuit deze worden dan de pijpen rechtstreeks gevoed. Maar ook hiermede zijn nog niet alle deelen gevoed. In de tweede plaats namelijk is er een zoogenaamd regeerwerk noodig om de pijpen willekeurig in en uit te kunnen schakelen. Dit gebeurt door eenige klavaturen. De toetsen hiervan werken op verbindings-stangen, die dan ventielen openen, waardoor de lucht in de pijp kan stroomen. Daar er niet evenveel toetsen als pijpen zijn, zijn er registers aangebracht, die een bepaalde serie pijpen met de klaviatuur in verbinding brengen. Daar dit eenigen tijd vordert en men daarom aldus niet in voortdurende afwisseling de verschillende klankkleuren zou kunnen gebruiken, zijn er gewoonlijk meerdere klavaturen, manualen genaamd, achter elkaar aangebracht, zóó dat elke volgende iets hooger licht dan de vorige. Men

IEDEREEN

kan nu door de registers het eene manuaal met een andere serie pijpen verbinden aan het andere en aldus, door afwisselend de verschillende manualen te bespelen, verschillende schakeeringen dadelijk op elkaar doen volgen. De meeste orgels hebben althans twee manualen. Vele hebben drie, enkele zeer groote bezitten er zelfs vier. Behalve deze manualen heeft 't orgel nog pedalen, die niet, als bij de piano, een bijkomstige rol spelen, doch die hier precies dezelfde taak hebben als de manualen. Het verschil is alleen, dat ze dienen om de bas-tonen te doen klinken en dat ze door de voeten neergedrukt worden. De organist — of orgelist zooals ze zich in den laatsten tijd eenigszins juister noemen — heeft dus, behalve met zijn handen en armen, ook met zijn voeten en beenen te werken en kan dus geen moment stil zitten. De orgel-muziek wordt dan ook niet — als die voor piano — op twee, doch op drie balken geschreven, één voor de rechterhand, één voor de linker en één voor de voeten. De opening der ventielen door de toetsen gebeurt bij de oude orgels (d.w.z. bij bijna alle, want ze zijn grotendeels oud) mechanisch. Het is licht te begrijpen, dat dit veel kracht vereischt, zoodat snelle passages zeer veel kracht van den bespeler eischen. Om hieraan tegemoet te komen, zijn de pneumatische orgels uitgevonden, waarbij door een vernuftige vinding de zware winddruk door een tegendruk van den wind zelf wordt opgeheven. Om de bespeling nog gemakkelijker te maken en bovendien te bereiken, dat de bespeler niet juist boven bij zijn orgel behoeft te zitten (waar hij nooit kan hooren, hoe het beneden precies klinkt) heeft men later de elektrische orgels uitgevonden. Hier dient de toets nog slechts om den stroom in te schakelen, opdat dan een elektro-magneet de ventielen kan bedienen. De toetsen zitten dan aan een verplaatsbare speeltafel, die men eventueel beneden kan plaatsen en door een stop-contact met het orgel verbinden.

De pijpen kan men onderscheiden in labiaal- en tongpijpen. Bij de eerste heeft de pijp een dwarse inkerving; de lucht wordt tegen den bovensten scherpen kant hiervan gevoerd en door den scherpen kant in snelle wisseling naar buiten en binnen afgeleid. De periodiek naar binnen werkende luchtstooten doen dan de trilling der luchtkolom ontstaan. De tongpijpen zijn afgesloten door metalen tongetjes, die slechts aan één zijde vast zitten. Deze worden door den wind opengebogen, veeren terug en zoovoort, hetgeen dan de trilling der luchtkolom veroorzaakt. De labiaalpijpen berusten dus op het principe der fluiten, de tongpijpen op dat der rietblad-instrumenten.

Bovendien bevat het orgel nog een mechanisme, om pijpen, die in een octaaf-verhouding staan samen te kunnen koppelen, zoodat deze beide tegelijk door één toets kunnen klinken. Verder nog een apparaat, waarmee men den toon kan laten aanzwellen of geleidelijk verzwakken. Het spreekt vanzelf, dat ik hier steeds over het echte pijpen-orgel gesproken heb en niet over het zoogenaamde huis-orgel, dat eigenlijk harmonium heet en dat op het principe der trek- en mond-harmonika's berust. In een nieuwe artikelen-reeks die ik binnenkort hoop te beginnen, wellicht eens uitvoeriger hierover.

Zij: „Vind je ook niet dat een man als hij getrouwd is zijn club moet opgeven?”

Hij: „Hemeltje neen! Hij heeft ze dan juist het meest nodig!”